

DELO ŽIVLJENJE

glasilo delovne skupnosti tovarne obutve alpina žiri

LETNIK 18

ŠTEVILKA 2

ŽIRI, FEBRUAR 1979

Specializirati trakove in zagotoviti količine

Kako smo delali, koliko smo naredili in koliko smo ustvarili, ob teh podatkih, če so dobri, se veselimo, če so slabi, z zaskrbljenostjo, premišljamo kako bi že v naslednjem letu poslovanje izboljšali.

V letu 1978 smo imeli postavljen plan 308.000 parov zgornjih delov. Kljub prizadevanju, da bi ta plan dosegli, se nam to ni posrečilo. Izdelali smo le 300.721 parov vseh vrst zgornjih delov, kar pa je po količini za 7279 parov manj od postavljenega plana. Tako smo plan dosegli le 97,63 %, s čimer pa ne moremo biti zadovoljni. Ko sem ugotavljal, kje je krivda za to, sem prišel do naslednjih ugotovitev: v letu 1978 smo izgubili zaradi prekinitve električnega toka 2800 delovnih ur, v katerih bi lahko izdelali približno 3000 parov zgornjih delov. Ravno zaradi bolniškega staleža in poročniških dopustov 47.900 ur, to

je 5988 delovnih dni ali pa povprečno 23 odstotnih z dela vsak dan, to je 13,81 %. Če tega izpada ne bi bilo, bi v tem času lahko zopet izdelali 51.000 parov z istimi fiksnimi stroški. Seveda pa so izostanki z dela in skrite rezerve še tudi drugod, na katere ne moremo vplivati.

Vsak dan se srečujemo s pomanjkanjem delov, kar pa se iz dneva v dan še stopnjuje. Neusklajenost med šivalnicami in montažami je vedno večja, zato ker se v montažah produktivnost dviga na račun novih, bolj izpopolnjenih strojev in organizacije, v šivalnici pa se danes dela skoraj ravno tako kot pred 10 leti, le da so

zgornji deli veliko bolj zahtevni in imajo v poprečju na par veliko več vložnega živega dela kot pa so imeli pred leti. Sigurno pa bi tudi v šivalnicah porasla produktivnost, če bi uspeli specializirati trakove po vrstah obutve in zagotoviti primerne količine po artiklih ter pravočasno nabaviti kvalitetni material, kar pa je velikokrat težko doseči.

Največji padec produktivnosti pa je takrat, kadar menjamo lahko in težko izdelavo zgornjih delov, ker ne stroj in ne delavec ne moreta brez težav premostiti takih sprememb.

Da se v letu 1979 ne bi zgodilo zopet kaj takega, si bomo morali vsi prizadevati, kajti k dosegu letnega plana mora vsak delavec prispevati svoj delež. Kakor bomo sejali, tako bomo želi.

Vinko BOGATAJ

Plan smo presegli

Prav gotovo sta uspeh delovne organizacije in doseg plana v veliki odvisnosti. Zato lahko zagotovo trdimo, da je največ prispevalo k uspehu lanskega leta prav to, da smo letni plan presegli za 4,8 % količinsko oziroma za 52000 parov in 14,6 % finančno.

Ni dvoma, da bi bil ta uspeh lahko še večji, če ne bi pri izvajanju plana za leto 1978 imeli toliko nevesčnosti v montažnih oddelkih zaradi pomanjkanja zmogljivosti gornjih delov.

Na te zastoje je precej vplivalo tudi to, da smo morali vrniti v letni plan dodatnih 50000 parov, ko so bile zmogljivosti že zasedene.

Mnogi delavci so očitali, kako planiramo, kaj mislimo, da »spimo« itd. Ob tem naj poudarim, da morajo biti naše odločitve usmerjene v prihodnost, ne le v reševanje današnjih vprašanj. Prepričan sem, da smo tako delali.

Za osvetlitev naj povem, da smo v sodelovanju z drugimi DO (kooperacijami) v letu 1978 izdelali 1/4 vseh zgornjih delov, iz česar lahko sklepamo, da je bilo veliko vložnega dela, da smo dosegli tak obseg proizvodnje in dopolnili manjkajoče lastne možnosti zlasti v šivalnici.

Še enkrat velja pohvala vsem tistim, ki so se morali odpovedati prostim sobotam, delati nadure, da bi predvidene količine bile ob pravem času v rokah kupcev. Ker nam le dobra kakovost in pravočasno izdelane količine dajejo jamstvo za nadaljnje uspešno poslovanje.

Jaka Bogataj

Kako bodo izgledali vzorci?

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Naši sodelavci ocenjujejo

Pred novim letom smo obiskali večino temeljnih organizacij. Tokrat smo se namenili pogovarjati se z delavci TOZD Gorenja vas, kako so silvestrovali, kako ocenjujejo razmere v Alpini in kaj želijo, da bi se izboljšalo.

Milka DEBELJAK:

Silvestrovala sem kar doma z družino. Moram pa reči, da v tem času nisem posebno premišljevala o načrtih in planih Alpine oz. naše temeljne organizacije, čeprav poznam problematiko in načrte.

V zvezi s problemi v proizvodnji bi omenila, da si želimo bolj usklajene norme in manj menjav artiklov. Sicer pa mislim, da so zadeve v Gorenji vasi kar dobro urejene.

6 km oddaljenega Gorenjega brda, včasih imam tudi priliko, da se peljem.

Če govorimo o problemih delavcev v Gorenji vasi, mislim, da bi morali vsem rešiti tudi problem stanovanja. V delavnici pa je bilo v redu organizirano, mojstri se zelo trudijo, sodelavke pa se dobro razumemo. To je tudi nekaj, čeprav nas seveda tudi tarejo neusklajene norme in podobni problemi.

Cilka POLJANŠEK:

Delam na tanjšanju in ponavadi dosegam normo, le pri tem zadnjem artiklu se zatika. No pa mislim, da bodo to kmalu uredili.

Omenila bi težave z varstvom otrok. Vozim se iz Poljan, kjer sploh ni vrta, pa

Ivana LAMPREHT:

Za novo leto sem bila doma, sicer pa ni možnosti, da bi bilo drugače. V službo hodim iz

tudi v Gorenji vasi je le za dopoldansko izmeno. Sedaj se z mojem menjava po izmenah, sicer pa se komaj vidimo, saj je mož zaposlen tudi ob sobotah in nedeljah.

Pavle PETRIČ:

Tare nas razdrobljena proizvodnja, kar vpliva na storilnost in seveda na osebne dohodke. Upam pa, da bodo te stvari bolj urejene, če bodo uresničeni vsi načrti, o katerih smo razpravljali lani.

Vozim se iz Dobravšce in nimam drugih posebnih problemov. Tudi v kolektivu se dobro razumemo, stvari so dobro urejene. Mene osebno moti, da sem odvisen od lastne malice, ker imam dieto.

Marija ALIČ:

Silvestrovala sem v osnovni šoli, kjer je to organizirala mladinska organizacija. V tovarno se vozim iz Murav, zdaj že eno leto, potem, ko sem končala čevljiarsko šolo v Žireh. Doma delam na kmetiji, ukvarjam pa se tudi s folklornimi plesi, v skupini, ki je pred kratkim začela delovati v Javorjah.

Tone Klemenčič, vodja programa lahke obutve

Čevljiarski izrazi

Kaj je skaj?

Skaj je ena najstarejših vrst umetnega materiala, ki je prvi služil kot nadomestek pravega usnja. Nosilnost in trdnost materiala predstavlja bombažni tekstil, pozneje mešanica s sintetiko (umetnimi vlakni) ali čisto sintetiko. S sintetično tkanino se je povečala trdnost materiala v pogledu trganja. Zgornji sloj materiala je iz tanke nalite plasti PVC (polivinilklorida), na sami površini pa je vtisnjena imitacija por (korenov dlake) pravega usnja. Skaj so začeli v velikih količinah uporabljati v galanteriji za kovčke, torbice in v tapetništvu. Za obutveno industrijo je bil manj primeren, ker pri nižjih temperaturah postane trši, se celo lomi in ne prepušča zraka niti ne (vpije) absorbira vlage – znoja, je plastičen.

Kaj je skajvers (skievers)?

Čeprav je ime precej podobno skaju, ta dva materiala nimata prav nič skupnega, ne po izvoru niti ne po lastnostih in namenu uporabe. Skajvers izdelujejo iz kože ovac, ki dajejo kvaliteto, dolgo volno. Kože teh ovac so po strukturi slabše in se težko namensko predelajo v uporabno vrsto usnja. Da bi sicer površinsko lepe kože čimbolj koristno uporabili, so začeli usnarji te kože cepiti po debelini. Iz vsake kože dobijo dve. Zgornjo kožo z licem, ki je sicer zelo tanka, okrog 0,5 mm, lepa po izgledu in se trga skoraj kot papir, pojačajo jo z mesne strani (kaširajo) s tanko tkano ali netkano tkanino, da se pozneje pri obdelavi ne trga. Obutvena industrija jo v velikih količinah uporablja kot kvaliteto podlogo za boljše vrste obutve.

Spodnji del kože po cepitvi in usnjarni dodelajo, skrbno obrusijo, da dobijo oblačilni velur.

Večina plašcev in druge usnjene konfekcije iz velurja je prav iz tako pridobljenega velurja. Torej ena koža da dva različna proizvoda, lična stran za podlogo, mesna stran za oblačilni velur.

dogovarjamo se – dogovorili smo se

TOZD Obutev Žiri

**DELAJSKI SVET
TOZD OBUTEV ŽIRI
25. 12. 1978:**

Razpravljali so med drugim o:

– pripombah in oblikovanju predlogov samoupravnih splošnih aktov:

a) Plan TOZD Obutev Žiri za leto 1969

b) Spremembe Statuta TOZD Obutev Žiri

c) Pravilnik o delovnih razmerjih TOZD Obutev Žiri

d) Pravilnik o obveznostih in odgovornostih delavcev v TOZD Obutev Žiri

– Sprejeli samoupravni sporazum o organizaciji in poslovanju posebne finančne službe v DO Alpina

– Sprejeli Pravilnik o knjigovodstvu temeljnih organizacij, združenih sredstev in delovne skupnosti v DO Alpina

– Sprejeli poslovnik o delu posebne finančne službe

– Sprejeli poslovnik o delu komisij za delitev sredstev za osebne dohodke

– Poročilo o stanju kreditov

– Predlog po katerem naj se obračunajo tečajne razlike in zavarovanje blaga v mednarodnem transportu

– Podpis Samoupravnega sporazuma o temeljnih planov ekonomskih odnosov s tujino

Člani jugoslovanske alpinistične odprave, ki se pripravljajo, da osvoji Mont Everest v še neosvojeni smeri, na obisku v Alpini

– Podpis Samoupravnega sporazuma o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga ter odliva deviz za leto 1979

– Podpis Samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za zagotovitev materialne osnove za delo Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino

Sprejeti so bili med drugim naslednji sklepi:

– Predlog plana TOZD Obutev Žiri za leto 1979 se da v sprejem na zbor delovnih ljudi.

– Spremembe Statuta TOZD Obutev Žiri se dajo v sprejem na referendum.

– Sprejme se Poslovnik o delu komisij za delitev sredstev za osebne dohodke z navedenimi sprejetimi pripombami.

– Sprejme se Samoupravni sporazum o temeljnih planov ekonomskih odnosov s tujino.

– Sprejme se Samoupravni sporazum o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga ter odliva deviz za leto 1979.

– Potrdi se Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za zagotovitev materialne osnove za delo samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino.

Samoupravni sporazum o namenskem zbiranju sredstev za nakup zemljišča in odkup obstoječih stavb na tem zemljišču ter pridobitev potrebne dokumentacije za gradnjo družbeno pomembnih objektov:

Martin KOPAC je povedal: Če bomo hoteli trgovski center, kjer bi stala tudi naša bodoča prodajalna začeti pripravljati, se bomo srečali s problemom zemljišč in stavb, ki so na njem.

To pa pomeni, da mora krajevna skupnost take stavbe odkupiti, oziroma lastniku preskrbeti drugo stanovanje. To pa predstavlja precej finančnih sredstev. Vendar, če hočemo, da se bo v Žireh le začelo z graditvijo tega, kar že dolgo načrtujemo, bomo morali urediti najprej to. Sigurno pa tudi ta samoupravni sporazum s prispevkom 0,60 % ne bo zadostoval, da bi odkupili vsaj nekatere stavbe.

Drugo pa je vprašanje, kako se ta sredstva v krajevni skupnosti koristijo, zato je krajevna skupnost dolžna dati vsem delavskim svetom poročilo o koriščenju sredstev na KS.

Po obrazložitvi je delavski svet soglasno potrdil naslednja sklepa:

– Sprejme se Samoupravni sporazum o namenskem zbiranju sredstev za nakup zemljišča in odkup obstoječih stavb na tem zemljišču ter pridobitev potrebne dokumentacije za gradnjo družbeno pomembnih objektov.

Sredstva se morajo koristiti strogo namensko.

– Krajevna skupnost je do naslednjega delavskega sveta dolžna pripraviti poročilo, kako se koristijo finančna sredstva (kakšni so osebni dohodki, kako se koristijo finančna sredstva, pridobljena s samoupravnimi sporazumi ipd).

TOZD Plastika

**20. redna seja
DELAJSKEGA SVETA
TOZD PLASTIKA
25. 12. 1978:**

Dnevni red je bil podoben, kot na delavskem svetu TOZD Obutev Žiri, poleg tega pa so na DS TOZD Plastika obravnavali še:

– Plan TOZD Plastika Žiri za leto 1979

V vseh točkah dnevnega reda so bili sprejeti podobni sklepi kot na delavskem svetu TOZD Obutev Žiri.

Pod točko razno pa so na DS TOZD Plastika obravnavali še:

Predsednik je prebral pritožbo delavcev v orodjarni:

– pritožbo delavcev orodjarne v zvezi z dogovorom o pripravljanju del

– o pripravah na razpisano delovno opravilo »vodenje TOZD Plastika«

Po obravnavi prispele prijave in izpolnjevanja pogojev je bil sprejet naslednji

sklep:

Glede na to, da prijavljeni kandidat izpolnjuje pogoje razpisanega delovnega opravila, je delavski svet soglasen, da se za opravljanje nalog »vodenje TOZD Plastika« imenuje Jože Štucin za dobo štirih let.

– o povrnitvi potnih stroškov

Delavski svet je soglasno potrdil naslednji sklep:

Delavci, ki se vozijo na delo z javnimi prevoznimi sredstvi imajo pravico do povrnitve potnih stroškov v višini 390, – dinarjev.

Lastni prispevek delavca je 50,00 din.

Sklep velja od 1. 1. 1979 naprej.

7. redna seja komisije za delovna razmerja za TOZD Plastika Žiri 22. 12. 1978

Komisija obravnava prispele prošnje za zaposlitev v plastiki in sprejme sklep, da se dva prosilca sprejme v delovno razmerje za nedoločen čas, s poskusno dobo 3 mesece, ostale pa povabi na razgovor. Prijavljeni kandidati na interno objavo po novi delovni sili Leon Kunc, Janez Grošelj in Rudi Trček se sprejmejo za opravljanje del v TOZD Plastika, s tem da se o prerazporeditvi delovne sile med TOZD Obutev Žiri in TOZD Plastika Žiri dogovorita vodja tozdov. Jožica Subić se razporedi za opravljanje nalog brizganje peta in napetnikov, iz TOZD Obutev Žiri se v TOZD Plastika prerazporedita Marija Kosmač in Zvonka Lazar.

dogovarjamo se – dogovorili smo se

TOZD Obutev Gorenja vas

19. redna seja
DELAVSKEGA SVETA
25. 12. 1978:

Poleg točk, ki so bile obravnavane tudi na drugih DS, so na DS TOZD Obutev Gorenja vas razpravljali in sklepali še:

- o tem, zakaj niso plani ki so bili načrtani v letu 1978, izvršeni, to so: centralno ogrevanje (peč na olje), nakup zemljišča

- napeljava hidrantnega omrežja

Vinko BOGATAJ je v zvezi z neizpolnjenimi načrti povedal:

Zemljišča za gradnjo se ne da odkupiti, ker še ni ugotovljena lastninska pravica. To je možno samo v primeru, če bi z gradnjo pričeli, ker se potem lahko začne postopek. Za centralno kurjavo (na olje) ni mogoče prej dobiti soglasja, dokler se Jelovica, krajevna skupnost in pripravljenci gradnje novega zdravstvenega doma ne odločijo v zvezi s tem.

Pogodba za izgradnjo hidrantnega omrežja pa je tik pred podpisom. Izgradnja bo dokončana do konca marca 1979. Predračunska vrednost znaša 57.360,84 din.

TOZD Prodaja

IZREDNA SEJA DS
15. 12. 1978 – dopisna seja:

Sprejeti so bili naslednji sklepi:

Spremeni se dopolnitev akcijskega programa za uredničenje zakona o združenem delu, tako da se pri samoupravnih aktih: (Smernice planov in plani TOZD, Samoupravnemu sporazumu o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju skupnega prihodka, Samoupravnemu sporazumu o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju skupnega dohodka, Samoupravnemu sporazumu o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka) beseda sprejem z referendumom nadomesti z besedo sprejem na zboru delavcev.

Pri Pravilnikih o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka se beseda »sprejem na referendum«, spremeni tako, da se glasi »sprejem na zboru delavcev« datum 22. decembra 1978 pa se spremeni tako, da se glasi »januar 1979«.

S tako spremembo dopolni akcijskega programa bi zmanjšali stroške, ki bi jih imeli z referendumom in delavcem omogočili lažje delo pri glasovanju, ker nam to možnost zakon dopušča.

- Razpiše se javna obravnava za sprejem:

Sprememb Statuta TOZD Prodaja, sprememb Samoupravnega sporazuma o organizaciji in sistemizaciji delovnih opravil, Plana TOZD Prodaja za leto 1979 za čas od 9. 12. 1978 do vključno 24. 12. 1978.

Ker pa je potrebno to gradivo dati v javno obravnavo in je sklep delavskega sveta samo formalnost, je gradivo v tem času že poslano v javno obravnavo.

Za čimbolj učinkovito javno obravnavo je zadolžena informacijska služba, ki naj posreduje gradivo in informacije preko informatorja in vodij samoupravno-informativnih skupin.

- Referendum za sprejem sprememb Statuta TOZD Prodaja Žiri in sprememb Samoupravnega sporazuma o organizaciji in sistemizaciji delovnih opravil se razpiše za 27. 12. 1978.

Za izvedbo referendumov se potrdita volilna komisija in komisija za sestavo volilnega imenika, ki sta bili imenovani za izvedbo vseh referendumov.

- Zbor delavcev za sprejem: Pravilnika o delovnih razmerjih, Pravilnika o obveznostih in odgovornostih de-

lavcev, Planov TOZD se razpisuje za 28. 12. 1978 in 29. 12. 1978.

- Predsednik-a centralne inventurne komisije se pooblasti, da izvaja odločbe v imenu delavskega sveta v primeru zamenjav članov inventurnih komisij.

- Stroški inventurnega popisa bremenijo stroškovno mesto, kjer delavec dela.

6. redne seje DS
26. 12. 1978:

Delavski svet je sprejel tudi naslednje sklepe:

- za podpisovanje samoupravnih sporazumov o poslovanju se pooblašča vodjo TOZD Prodaja Žiri.

- izvrši se adaptacijo prodajalne obutve Alpina Reka. Za ta namen se odobri tudi potrebna finančna sredstva.

- izvrši se adaptacijo prodajalne obutve Alpina Zagreb IV. Za ta namen se odobri tudi finančna sredstva.

- plan investicij za leto 1979 se sprejme v celoti, t. j. v znesku 25.362.500,– din.

- za realizacijo plana investicij sta zadolžena vodja TOZD Prodaja in vodja MPM. Ob izrednih prilikah lahko dasta prednost tisti investiciji, za katero smatrata, da je upravičena. Za vsako spremembo se mora DS poročati na naslednji seji.

- predlog plana investicij kakor tudi druge plane prodaje za leto 1979 se da v razpravo na zbor delovnih ljudi.

V zvezi s sprejemanjem samoupravnih aktov so bili sprejeti podobni sklepi kot na drugih delavskih svetih.

- Razpiše se delovno mesto vodenje TOZD Prodaja Žiri za določen čas, to je za ob-

dobje 6 mesecev, po razpisnih pogojih, ki jih določa Statut TOZD Prodaje.

Za izvršitev razpisa se imenuje razpisna komisija v sestavi:

- Miha Govekar
- Franc Pečelin
- Ivan Likar

3 člani, ki jih imenuje IO OOS TOZD Prodaja in še 3 zunanje članke.

10. redna seja komisije za
delovna razmerja za TOZD
Prodaja Žiri 28. 12. 1978

Na objavo prostega delovnega opravila prodaje obutve v prodajalni Beograd I je prispelo več prošelj, od katerih je bila pozitivno rešena samo ena. Tudi na objavo po zaposlitvi novih prodajalcev v prodajalni Varaždin smo prejeli več prošelj, v delovno razmerje se sprejme 6 prosilcev, ostale prošnje so bile rešene negativno. Komisija za delovna razmerja obravnava prošnjo delavke za zaposlitev v prodajalni Ljubljana I. in ugotovi, da predlagana kandidatka ne izpolnjuje pogojev delovnega opravila, zato se ne sprejme v delovno razmerje. V prodajalni REKA se sprejme Anamarija Miškulin v redno delovno razmerje za nedoločen čas. Prodajalci v prodajalni Kranj: Edvard Mraz, Marijan Govekar in Bernarda Likozar se razporedijo za opravljanje nalog prodaje obutve III. Franjo Tolič se razporedi za opravljanje nalog pomočnik poslovođe v prodajalni Zagreb I. Delovno opravilo analiza prodaje se interno objavi, v časopisu »Glas« se objavi proste delovne naloge prodaje obutve za prodajo Žiri. Prošnja za prenehanje delovnega razmerja je bila rešena pozitivno.

Upokojenci so tudi letos obiskali Alpino

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Delovna skupnost skupnih služb

7. redna seja DELAVSKEGA SVETA 26. 12. 1978:

Delavski svet je poleg ostalih sprejel še naslednje sklepe:

- Predlog plana DSSS za leto 1979 se da v potrditev na zbor delovnih ljudi.
- Samoupravne akte naj bi sprejeli po predpisanem postopku, ob upoštevanju pripomb v javni obravnavi.

2. redna seja komisije delavske kontrole

Komisija delavske kontrole DSSS je na podlagi predlogov, ki jih je prejela, oblikovala več sklepov v zvezi z obravnavo upravičenosti izplačil po pogodbah o delu za sestavo samoupravnih aktov.

Na delavskem svetu

6. redna seja DELAVSKEGA SVETA DELOVNE ORGANIZACIJE 26. 12. 1978:

Sprejeti so bili naslednji sklepi:

- Samoupravni sporazum o temeljih srednjeročnega plana razvoja DO Alpina se da kot predlog za sprejem na referendum

- Predlog Samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju skupnega dohodka se da v sprejem na zbor delovnih ljudi z navedeno pripombo.

- Samoupravni sporazum o enotnih osnovah in merilih za razporejanje skupnega prihodka z navedenimi spremembami, naj bi sprejeli na zborih delovnih ljudi.

- Predlog Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah

in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka se da v sprejem na zbor delovnih ljudi v predloženi obliki.

- Potrdi se sklep delavskih svetov TOZD, da se sprejme Samoupravni sporazum o organizaciji in poslovanju posebne finančne službe v DO Alpina

- Potrdi se sklep delavskih svetov TOZD, da se sprejme Pravilnik o knjigovodstvu temeljnih organizacij, združenih sredstev in delovne skupnosti v DO Alpina, v predloženi obliki.

- Potrdi se sklep delavskih svetov TOZD da se sprejme Poslovnik o delu posebne finančne službe, v preložen obliki.

- Potrdi se sklep delavskih svetov TOZD in DSSS, da se sprejme Poslovnik o delu ko-

misij za delitev sredstev za osebne dohodke z navedenimi sprejetimi pripombami

- Delavski svet je imenoval naslednje delegate:

- Komunalna skupnost: Marijan Bogataj, Anton Zibert, Janez Špik

- PTT skupnost: Vinko Jereb

- Požarna skupnost: Franci Poljanšek, Martin Bogataj, Vili Jesenko

- Vodna skupnost: Jože Bogataj, Milan Močnik, Stan-ko Demšar

- Potrdi se sklep delavskih svetov TOZD in DSSS, da se sprejme Samoupravni sporazum o temeljih planov ekonomskih odnosov s tujino

- Sprejme se Samoupravni sporazum o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega uvoza blaga ter odliva deviz za leto 1979

- Potrdi se poročilo o letovanjih v letu 1978

- Iz sredstev sklada skupne porabe se krije 35.445.– din za prezimovanje in nezasedenost prikolic in za nerealizirane dneve v Umagu ter strošek delovnega naloga v vrednosti 67.348,10 din.

- Ker so bili stroški navedeni zgoraj pokriti iz sredstev sklada skupne porabe TOZD Obutev Ziri, se sredstva na ta sklad refundirajo.

- Delitveno razmerje za stroške je po stanju zaposlenih 1. 1. 1978 po posameznih TOZD.

- Pristopi se k samoupravnemu sporazumu Smučarske zveze Slovenije o razvijanju hoje in teka na smučeh.

- Za podpis navedenega sporazuma se pooblašča tov. direktorja.

Irma Frelih, referent za delovna razmerja

kadrovske novice

Ob koncu leta 1978 vam posredujemo stanje delavcev po tozdi, ki je naslednje:

DSSS 229 delavcev, TOZD Obutev Ziri 687 delavcev, obrat Col 102 delavca, TOZD Obutev Gorenja vas 73 zaposlenih, TOZD Plastika Ziri 132 zaposlenih in TOZD Prodaja 356 zaposlenih, torej je v delovni organizaciji Alpina Ziri zaposlenih 1679 delavcev. Kot zanimivost naj navedem, da je v Alpini od skupnega števila delavcev približno dve tretjini zaposlenih žensk. Ob koncu decembra 1978 in v začetku januarja 1979 so sklenili delovno razmerje v naši delovni organizaciji naslednji delavci: v DSSS so se vrnil z služenja vojaškega roka Franc Mlinar, Boris Markelj in Rado Kavčič;

v TOZD Obutev Ziri je nastopil delo Darko Kolmančič, v obratu na Colu pa Helena Hladnik; v TOZD Prodaja – prodajalna Beograd I. je sklenila delovno razmerje Jelica Čvorović, v Ljubljani I pa Anka Dolar; v TOZD Plastika so sklenili delovno razmerje Bogdan Trček, Ivan Zakelj in Ante Klarica.

Število delavcev se je zmanjšalo, ker so v TOZD Prodaja prekinili delovno razmerje Andreja Meden, Anica Vargič iz prodajalne Slavonki brod II in Radomir Urošević iz prodajalne Beograd I. Miloš Pjanović pa je prenehal z delom v TOZD Plastika.

KOLIKO NAS JE

V Žireh je 1280 gospodinjstev s 4246 prebivalci. Od tega je žensk 2192 in moških 2054.

V letu 1978 je bilo rojenih 71 otrok, od tega 41 dečkov in 30 deklic. Umrlo pa je 34 ljudi, od tega 18 moških in 16 žensk.

Anka Kavčič

Odločiti je treba premišljeno

Tudi v prodaji preko plana

Na splošno lahko ocenimo, da je bilo leto 1978 v TOZD Prodaja izredno uspešno in da so doseženi rezultati pri vseh načinih prodaje nad pričakovani.

Plan za našo MPM je bil postavljen zelo visoko, kljub temu pa smo ga presegli za 15 %. Posebno sta izstopala mesec november in december, ko je bila Prodaja povprečno za 45 % večja kot v istih mesecih lani. Kljub izredno dobremu rezultatu MPM pa bi bil lahko uspeh še boljši, če bi bila kolekcija jesen-zima v celoti pravočasno izdelana. (to velja predvsem za modno vrsto škornjev in tudi smučarsko obutve). Zelo pomembno pa je tudi znižanje zaloga v MPM, ki je bilo konec decembra 1978 vrednostno kakor tudi količinsko za 3 % nižje, kot lani decembra. Če pa primerjamo prodajo v MPM z letom 1977 je bila v letu 1978 vrednostno za 26 % večja.

V številkah povedano je naša MPM v letu 1978 prodala za približno 445 milijonov din. Plan za leto 1978

je bil 389 milijonov din. Prodaja v letu 1977 pa 350 milijonov din. Vrednost zaloga v decembru leta 1977 je znašala 120 milijonov, decembra leta 1978 pa 117 milijonov.

Grosistična prodaja (prodaja na debelo) obutve se je v primerjavi s prejšnjim letom povečala za 28 %. Količinski plan je bil v letu 1978 presežen za 21 %. Kljub temu pa je bil vrednostni plan dosežen samo 95 %. Če pa bi uspeli izdelati vse, kar je bilo naročene smučarske obutve, bi plan presegli tudi po vrednosti.

Grosistična prodaja izdelkov iz plastike je na domačem tržišču ostala v tem letu približno enaka kot v letu 1977. Plan prodaje izdelkov plastike na domačem tržišču pa je bil presežen za 14 %.

Povečal pa se je izvoz izdelkov plastike na zahod, kar je tudi v skladu s politiko TOZD Plastike in delovne organizacije.

Zelo dobro pa smo tudi izvažali.

Vrednostni plan izvoza smo presegli za 24 %, količinski pa za 17 %. Skupno

smo izvozili za 13.700.000 \$ obutve, in PU podplatov, kar je za 73 % več kot lani. Od tega 31 % izvoza na zahod.

Bojan STARMAN

piše Bojan STARMAN

Ekonomski izrazi

KOOPERACIJA

Sodelovanje več oseb v skupnem delu ali več gospodarskih organizacij združenega dela zaradi uresničevanja skupnih proizvodno - ekonomskih nalog. Kooperacija večjega števila gospodarskih organizacij združenega dela je dolgoročno, tehnično-poslovno sodelovanje zaradi skupnega prometa določenih proizvodov, skupnega izvajanja določenih storitev ali drugih poslov. Kooperacija, ponavadi, temelji na specializaciji organizacij združenega dela za proizvodnjo posameznih delov skupnega izdelka. S tem se doseže večja produktivnost in večji ekonomski učinki vseh kooperantskih organizacij. Kooperacija se vse bolj širi tudi med podjetji raznih držav, kar med drugim prispeva k hitrejšemu transferu sodobne tehnologije iz industrijsko razvitih v manj razvite države.

ŽIRO RAČUN

Račun (konto) pri banki, prek katerega se vrši plačevanje in izplačevanje pri banki, pri čemer gre za poslovanje brez uporabe gotovine. Pri nas se ta račun razlikuje od drugih depozitnih računov v bankah po tem, da so vsi koristniki družbenega premoženja dolžni odpreti tak račun pri pristojni banki in da morajo koristniki družbenih sredstev vsa plačila med seboj izvajati prek žiro računov. Poleg tega je žiro račun po svojem saldu za banko vedno pasiven, ne glede na to, ali na računu so ali niso denarna sredstva, ki izvirajo iz realizacije (iz dohodkov od prodaje blaga in storitev) in poslovnega sklada lastnika računa, ali iz kredita, ki ga je lastniku odobrila banka, pri kateri ima odprt žiro račun.

Bojan STARMAN

KRVODAJALSKA AKCIJA

V januarju je bila na prošnjo Občinskega odbora rdečega križa in Zavoda za transfuzijo krvi, organizirana v našem podjetju izredna krvodajalska akcija, s katero naj bi se pokrilo izredno pomanjkanje krvi. Prošnja je naletela na dober odziv, saj se je udeležilo 93 članov našega kolektiva, kar kaže na izredno zavest žirovskih krvodajalcev.

Upajmo, da bodo njihovu vsemu zgledu sledili tudi drugi.

M. K.

Predstavljamo tekmovalno skupino naših smučarskih tekačev, ki vneto vadijo in tudi uspešno nastopajo.

Letošnjo sezono sicer tekmovalj še ni bilo veliko. Naši tekmovalci so nastopili v Poljanah in maratonu v Dupljah, to zimo pa jih še čaka Trnovski maraton, Bloški teki, Tek na Vršič, Zgornjesavski maraton in Pokljuka.

Alpina se s svojimi tekaškimi smučarskimi čevlji uveljavlja hkrati s samimi tekmovalji. Da bi bila njena vloga še bolj poudarjena, je Alpina tekmovalcem kupila tudi tekmovalno opremo, kar pomeni učinkovito, hkrati pa poceni reklamo za Alpino. Seveda te opreme ni dobil vsakdo, pogoj je bil, da je tekmovalec v lanski sezoni zastopal Alpino vsaj na dveh maratonih.

Kako ustvarjamo

Vzroki reorganizacije finančno-računovodskega sektorja na področju posebne finančne službe

Glavni dejavniki so bili predvsem:

- velikost in obseg poslovanja,
- samoupravna organiziranost,
- lokacijska razpršenost posameznih TOZD,
- stopnja tehnološke in ekonomske povezanosti,
- razpoložljivost strokovnih kadrov,
- stroški poslovanja,
- drugi in tudi človeški dejavniki.

Velikost in obseg poslovanja, s katerim je podano število TOZD v sestavi DO Alpine. Medsebojna tehnična in tehnološka prepletenost TOZD se povečuje sorazmerno z velikostjo in obsegom poslovanja, zlasti ko se iščejo prednosti specializacije, delitve dela ter oblikovanje reprodukcijskih celot teh TOZD (reprodukcijska celota je veriga dejavnikov, ki sodelujejo v izdelovanju določenega izdelka in oblikovanju dohodka). Vzpostavljeno s tem se povečuje medsebojna dohodkovna povezanost in potrebe po usklajenih razvojnih programih, združevanju sredstev za skupno do-

govorjena vlaganja (investicije), povečanje obsega terjatev in obveznosti ter obsega in zahtevnosti dela na področju plačilnega prometa in podobno.

Vse to pa nas je samo po sebi sililo k smotrnejši organizaciji dela, enotni metodologiji (načinu) planiranja, obračuna in analizi.

Stopnja tehnološko-tehnične oziroma ekonomsko-dohodkovne povezanosti v Alpini kaže, da je sestav TOZD takšen, da je tehnično-tehnološka in ekonomska prepletenost izredno tesna.

Razpoložljivi strokovni kader: Organiziranje posebne finančne službe ne sme zahtevati samo po sebi dodatnega poslovanja. Iz obstoječe finančne in računovodske službe, katere delo se bo organiziralo v posebni finančni službi, se lahko s prekvalifikacijo delavci ustrezno usposobijo. Zaradi enotnih delovnih postopkov, oziroma metodologije, zaradi delitve dela, smotrne delitve dela med delavci in mehanizacije, je obseg stroškov lahko nižji v primerjavi z obstoječim stanjem. Opravljanje

določenih strokovnih opravil, ki jih zahteva tako sama organizacijska struktura kot nagel gospodarski razvoj, t. j. finančno planiranje, združevanje sredstev in podobno, lahko sicer zahteva novo zaposlovanje, vendar pa morajo biti učinki teh opravil večji od dodatnih stroškov.

Stroški poslovanja. Smisel posebne finančne službe je poleg združevanja sredstev in skupnega opravljanja finančnih opravil tudi v tem, da se ta opravila izvršijo, tudi stroškovno gledano, ceneje v primerjavi s sedanjimi stroški v finančni službi.

Poleg naštetih dejavnikov je potrebno omeniti tudi samoupravno plat reorganizacije. Takšen način finančnega poslovanja med drugim namreč omogoča dejansko upravljanje vseh delavcev s sredstvi na podlagi udejstvovanja v posebnem finančnem odboru, ki je sestavljen po delegatskem načelu.

Res je, da je vsak začetek težak, prepričan pa sem, da bodo rezultati pokazali, da je bila naša odločitev pravilna.

Janez BOHINC

SPODIMO RDEČEGA PETELINA PREDEN ZAPOJE

V začetku novembra lani, smo v skladu z določili zakona v Alpini začeli z bolj organizirano požarno-varnostno službo.

Kaj smo napravili dosedaj in kaj bomo morali v bližnji prihodnosti? Lahko trdimo, da se je v teh treh mesecih v tovarni že precej izboljšalo. Poskrbeli smo, da so prosti zasilni izhodi in prehodi, da so bolj urejene električne naprave, prav tako okolica tovarne; urejeni so tudi dostopi do hidrantnih omarič. Kaj bomo morali opraviti letos?

V načrtu imamo še usposabljanje delavcev za gašenje z ročnimi aparati in opozarjati o vseh nepravilnostih ali nevarnostih, ki jih bomo opazili.

Pripraviti bo treba tudi protipožarni načrt.

Ob tem nismo pozabili na druge obrate.

V Gorenji vasi na primer, še najbolj upoštevajo predpise o protipožarnem urejevanju, drugje pa bomo morali najprej ugotoviti stanje potem pa načrtovati in ukrepati.

Razumljivo pa je, da bomo morali na lastno varnost paziti vsi, vsak na svojem delovnem mestu. Le tako so lahko načrti učinkoviti.

Marsikdaj morda kdo opazi kakšno nepravilnost ali nevarnost, ki je mi nismo opazili. Prosim vas, da nas na take stvari sproti opozarjate!

Martin BOGATAJ
Vili JESENKO

Na takole »urejenosti« naletimo. Založene so prehodne poti, hkrati pa je založen celo gasilni aparat. Kako bomo ukrepali, če bo treba?

Smo prejeli osebne dohodke za svoje delo

Prav je, da bi pregledali poleg naših rezultatov dela še naše poprečne mesečne osebne dohodke za opravljeno delo. Ti so bili v letu 1978 takile:

		Indeks 1977
TOZD OBUTEV Žiri		
Služba vzdrževanja 550	5.678,40	112
Grupa za adaptacije 560	5.975,06	115
Avtopromet 570	5.996,90	105
Vodja TOZD Obutev 600	11.864,58	138
Sekalnica zgornjih delov obutve 610	5.390,84	115
Sivalnica zgornjih delov obutve 620	4.560,92	111
Sekalnica spodnjih delov obutve 630	5.052,32	113
Montaža športne obutve 640	5.028,66	114
Montaža lahke obutve 650	5.372,64	113
Sivalnica zgornjih delov COL 660	4.460,82	113
Skupaj TOZD OBUTEV Žiri	5.025,02	110
TOZD PLASTIKA Žiri		
Vodja TOZD Plastika 700 (del režije)	7.869,68	92
Orodjarna kovinskih form 710	5.869,50	115
Proizvodnja Plastike 720	5.278,00	110
Orodjarna nekovinskih form 730	6.477,38	—
Skupaj TOZD Plastika	5.467,28	110
TOZD OBUTEV GORENJA VAS		
Vodja TOZD in kontrola 800	6.601,14	117
Sekalnica zgornjih delov obutve 810	5.187,00	114
Sivalnica zgornjih delov obutve 820	4.435,34	113
Kuhinja 830	5.141,50	119
Skupaj TOZD Gorenja vas	4.686,50	114
TOZD PRODAJA		
Domača prodaja 320	7.338,24	117
Izvoz 330	6.490,13	105
Odpredaja 340	5.059,60	111
Operativno vodenje maloprodaje 350	7.849,66	—
Skupaj TOZD Prodaja brez trgovin	6.117,02	—
Maloprodajna mreža 390	6.830,45	130
Skupaj TOZD Prodaja	6.719,44	—
DSSS		
Kadrovska, pravna, informacijska,		
Direktor 200 komercialni svetnik	5.915,00	110
Kuhinja 210	5.010,46	108
Računalniški center 230	5.507,32	109
Finančna služba 410	6.322,68	110
Računovodstvo proizvodnih TOZD 420	5.146,96	106
Računovodstvo TOZD maloprodaje 430	5.621,98	101
Nabavna služba 510	6.291,74	115
Služba razvoja in priprava obutve 520	6.519,24	116
Služba razvoja in priprava plastike 530	6.661,20	115
Služba kontrole kakovosti 540	7.269,08	126
Skupaj	6.029,66	113
Skupaj poprečni osebni dohodek za delovno organizacijo Alpina	5.527,34	116

Pregled poprečnih osebnih dohodkov za leto 1978 je izračunan za redno delo, brez podaljšanega delovnega časa t. j. za 182 ur dela.

Marica NAGLIČ

Primerjajamo se z drugimi

	ALPINA	PLANIKA	PEKO
Poprečni OD OZD	5.527,34	6.075,70	5.283,00
DSSS	6.029,66	7.400,00	5.685,00
Proizvodni TOZD	5.026,84	5.466,00	4.947,00
Trgovine	6.830,45	7.181,00	6.294,00

Vsi navedeni podatki za PEKO Tržič so za 11 mesecev, ker podatkov vključno za mesec december še niso imeli na razpolago.

Doseg norm za leto 1978 v ALPINI je 130,3 %.

Gradbena dela v bodočem žirovskem radiu so pri kraju

Pretvornik letos

Mnogi sprašujejo, kaj s pretvornikom na Fricovem griču. Predstavniki sveta KS so nam povedali, da bomo v letošnjem letu dobili poleg prvega in drugega programa RTV Ljubljana še prvi zagrebški program, preko pretvornika na Koprivniku. Pretvornik, ki ga pripravljajo na Fricovem griču bo sprejemal sliko s pretvornika na Koprivniku in jo posredoval v nekatere predele, ki sedaj nimajo slike.

V zvezi z gradnjo pretvornika, pa naslednje:

KS Žiri je že lansko leto poravnala vse obveznosti, ki so potrebne za gradnjo. Poskrbela je za gradnjo hišice in vplačala potrebna sredstva. Zamujajo pa deloma na RTV Ljubljana, deloma pa IMP iz Ljubljane, ki naj bi aparature montiral že aprila 1978, delna krivda pa zadeva Kovinoservis z Jesenic, pa tudi žirovski Remont, ki ni pravočasno izkopal jarka za električni kabel.

Kaže, da bo Kovinoservis do 20. januarja izdelal podnožje stolpa, tako da bi februarja stolp moral stati. Vprašanje je, ali bodo v tem času pripravljene tudi aparature. Na KS poskušajo z vsemi silami vplivati na delovne organizacije, ki pri tem sodelujejo, da bi to uresničili.

Krajevna skupnost Žiri je vplačala že tudi potrebna sredstva (41 starih milijonov) za zagrebški prvi program. Sredstva, ki smo jih na KS zbirali, znašajo več kot je bilo treba vplačati do sedaj. Vprašanje je, kako porabiti preostala sredstva. Morda bi kazalo le-ta usmeriti v gradnjo mini pretvornikov, ki bi jih postavili tja kjer slike ne bosta posredovala pretvornika na Koprivniku oz. Fricovem griču, pretvornik na Žirku bo namreč ukinjen.

Pa še v zvezi s pogostimi okvarami pretvornika. Pravijo da je vmes elektrika; baje bo treba od bližnje kmetije do pretvornika na Koprivniku potegniti električni kabel in razmere se bodo izboljšale.

Tudi mi upamo, da se bo to res zgodilo, verjetno tudi vi, dragi bralci.

Nejko PODOBNIK

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Možnosti imamo – le odločiti se je treba

V zadnjem času se je povečalo število zaposlenih in mladine, ki se redno udeležujejo v rekreaciji. Ne glede na to gre še vedno za izredno skromen del skupnega števila zaposlenih. Športno neizobražen človek se je sprijaznil s tem, da je začel že v četrtem desetletju življenja pešati, da je znatno pridobil na teži in se pričel starati veliko hitreje, kakor terjajo naravni zakoni. Ničesar ni delal, da bi se ohranjal pri močeh, nečesar proti enostranskim obremenitvam poklicnega dela, utrujenost je preganjal s pasivnim počitkom in poživili.

Delovni človek bi moral imeti več znanja o vsem tistem kar človeku pomaga, da se skladno razvija in da z redno vadbo ohranja svojo moč, lahkotnost v gibanju in normalno telesno težo.

Rekreacija je v službi življenja. Z njo si človek vodi funkcionalno stran svojih predvsem telesnih, pa tudi duševnih možnosti. Človek ne more uspešno delati, če nima brezhibnih in ugajenih funkcij telesa in duha.

Pri nas ima rekreacija širši pomen in cilj kot v zahodnem kapitalističnem svetu. Nam namreč ne gre za to, da z rekreacijo dosežemo večjo produktivnost in da zdravimo posamezniku in družbi škodljive pojave, ampak zato, da bi bil človek pri delu in življenjskem okolju takrat, ko ne dela, srečen, da bi bil z moralnimi telesnimi in duševnimi sposobnostmi lahko aktiven član družbe.

V Žireh smo s pomočjo sindikatov DO, ki financirajo najemnine telovadnice, izdelali urnik rekreativne dejavnosti z željo, da bi vsak našel nekaj zase. Upoštevali smo želje in predloge, ki so jih delovni ljudje izrazili v anketi (analiza je bila objavljena v eni prejšnjih števil). Vseh želja zaradi pomanjkanja objektov, saj vsi vemo, da imamo v zimskem času na razpolago le telovadnico in šolski hodnik in prenatrpanosti urnika ni bilo mogoče uresničiti. Vendar so tisti, ki so začeli z redno vadbo, našli zase tudi po dve, tri panoge, v kateri se lahko udeležujejo.

V telovadnici se lahko vsak dan razen srede udeležujete v košarki, odbojki in splošni vadbi, srednji hodnik pa je namenjen namiznem tenisu, ne glede na spol in starost.

Ob petkih že od 15. decembra teče trim liga v košarki. Ekipa so iz 4 žirovskih DO in ena gimnazijska ČSIC, poleg tega tudi iz Poljan in Gorenje vasi.

Vsak petek pa je organizirano plavanje za vse kraje Žirov v Železnikih. Odhod je s

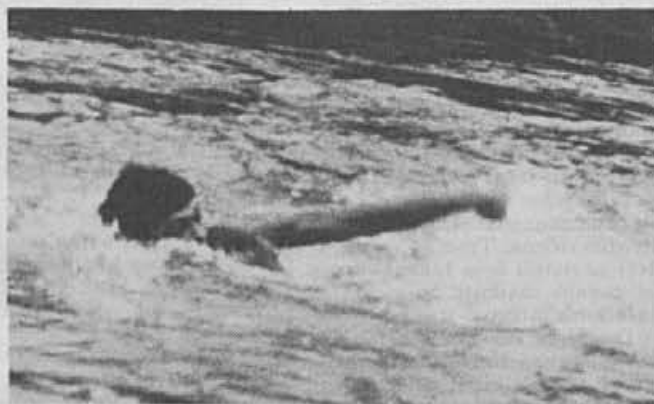
posebnim avtobusom (ledinski avtobus, ki ga imajo v najem sindikati DO, zato je vožnja brezplačna) izpred Zadrugnega doma ob 18.30. uri. V načrtu je tudi kegljanje v Železnikih v primeru, če bi bilo dovolj zainteresiranih. Odhod bi bil z istim avtobusom kot za plavalce.

Možnosti je dovolj, le odločiti se je treba.

Milena GIACOMELLI

Dopisujte
v glasilo

Delo-življenje nikakor noče zaostajati za slovenskimi časopisi, ki so veliko pozornosti posvetili podvigom našega sodelavca Luisa Kopača. Kakor poznamo žirovske razmere, bodo sedaj vsi Žirovci skočili v vodo, tudi za ceno lastnega zdravja. Le tem svetujemo, da se že odslej pokrivajo le z rjuho, da bodo lahko v prihodnje kolikor toliko konkurirali našemu Luisu.

Sicer pa veljajo našemu sodelavcu vse čestitke, da je vendarle žirovsko sivo vsakdanost vnesel nekaj svežine, vsem nam, vključno z njim pa velja svetovati, da se športnih, kulturnih, delovnih in drugih akcij udeležujemo že med letom. Tako bo naše življenje bolj pestro, prej bomo napravili tisto, kar je v KS nujno, pa tudi okrepili se bomo – tako telesno kot duševno.

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

NA TEMO KAKO DELITI BOLJE.

V razgovoru so sodelovali: Adolf KRIŽNAR — TOZD Prodaja, Franc MUR — TOZD Obutev Žiri, Mirko MRAVLJE — TOZD Plastika Žiri, Peter DOLENC — DSSS, Vinko KOPAČ — predsednik OO sindikata Alpina Žiri, Marija VEHRAR — TOZD Obutev Žiri — član komisije za delitev sredstev za osebne dohodke, Marija KASTELEC, prav tako član komisije DSSS, Jože PROSEN — TOZD Obutev Gorenja vas — član komisije in Stane ČAR — TOZD Prodaja — član komisije.

Razgovor sta vodila Nejko PODOBNIK in Srečko ERZNOŽNIK, zapiske je pripravila Anuška KAVČIČ.

Sistem delitve sredstev za OD je že nekaj časa v uveljavljavi. Kaj menite, kje so pomanjkljivosti, oziroma kje so stvari dobro rešene, gledano s strani delavcev naše temeljne organizacije?

Adolf KRIŽNAR:

Pri izdelavi pravilnika za delitev sredstev za osebne dohodke nisem neposredno sodeloval. Pri takem delu pa sem sodeloval v prejšnjih letih, tako da sem nekako spoznal, kako je s tem, koliko je delo odgovorno in hkrati tudi ne-hvaležno. Mišljenja sem, da se mogoče posamezniki, ki so na tem delali niso takoj zavedali, da je to res ne-hvaležno in težko delo. Kritike so čisto upravičene, velikokrat pa tudi neupravičene. Tega so se nekateri zavedali šele takrat, ko se je začelo zatikati, in sicer pri referendumu.

Da bi se tako delo čimbolje izpeljalo, menim da je potrebno pritegniti k sodelovanju čimširši krog samoupravljalcev, družbenopolitičnih organizacij, kar se je naredilo šele po neuspelem referendumu. Da bi tak pravilnik za delitev sredstev za osebne dohodke bil čimboljši, se ga je treba lotiti z vso resnostjo in da se že pri osnovah pazi, da so čimbolj realne in pravilne, da bi bilo manj pritožb. Brez pritožb pa seveda ne gre.

Posebno moramo biti previdni pri reševanju pritožb. Ko je nek sistem zastavljen, pripravljen, narejen, ko začnemo reševati razne pritožbe, ki so lahko upravičene ali ne, vsaka ugodna rešitev sproži najmanj 10 novih pritožb, ki bi jih mogoče drugače ne bilo.

Menim tudi, da se je vse preveč ocenjevalo delavca in premalo delovno opravilo. Da bi se pa to čimboljše rešilo, menim, da je edina pravilna osnova analitična ocena, kajti človek je zmotljiv in ni vselej realen. Zdi se mi, da smo analitično oceno, ki je bila precej dobro pripravljena, premalo dosledno upoštevali. Več ali manj smo delali tako, kot se je delalo vsa leta doslej, ko te analitične ocene še nismo imeli. Pa tudi sama analitična ocena je zelo kočljiva stvar in se mi zdi, da je ocenjevati zelo težko. Menim celo, da bi morala ocenjevati komisija, ki bi bila sestavljena iz članov, ki niso člani delovne organizacije. S strani delovne organizacije pa bi za vsakega posameznika moral biti opis temeljito pripravljen.

Sistem je sedaj sprejet in treba ga je spoštovati, nikakor ne bi bilo prav, da bi ga grajali, praksa je že pokazala, da je še kar dober. Videl pa sem tudi določeno prednost, ki mogoče prej ni bila upoštevana, in sicer, da so pri ocenjevanju

delovnih opravil prvič bila boljše ocenjena delovna opravila v neposredni proizvodnji. To je vsekakor v redu.

Nejko PODOBNIK:

Kaj menite, kako se analitična ocena in določila pravilnika odražajo v TOZD Prodaja med delavci v maloprodajni mreži. Ali je ta sistem kaj spodbujal večji promet.

Adolf RIŽNAR:

Delavci, ki so zaposleni v maloprodajni mreži, so kar lepo stimulirani, glede na njihov uspeh in to prav gotovo mora pogojevati tudi uspeh delovne organizacije kot celote.

Franc MUR:

Še zmeraj je prevelika razlika med ljudmi v proizvodnji. Premalo so upoštevani tisti, ki so že dalj časa v proizvodnji in delajo slabo plačano delo. Delavec, ki ima na primer 25 let delovne dobe, ne more več nikamor. Nima šole in ostati mora na svojem delovnem mestu. Menim tudi, da je stalnost še vedno premalo upoštevana. Morali bi upoštevati, da je tisti, ki je že toliko časa v delovni organizaciji, v njej tudi veliko pustil in veliko prispeval, zato bi na stalnost morali nekaj dodati. Glede norm mislim, da so med oddelki še vedno velike razlike. Norme v šivalnici so že precej visoke in to se pozna tudi pri osebnem dohodku. Tako so prevelike razlike med oddelki tudi v osebnih dohodkih.

Mirko MRAVLJE:

Najprej bi ocenil samoupravni sporazum, ki ga že imamo in se je že ustalil, da je sicer še nekaj zahtev po povečanju vrednosti delovnega opravila, v glavnem pa se je hrup okrog tega polegel. Če pa z druge strani gledamo ta samoupravni sporazum, smo že ugotavljali, da še ne ustreza, niti zakonu, niti samim potrebam v tozdihi ali v delovni organizaciji.

Tukaj bi se veljalo najprej ustaviti pri sami analitični oceni. Vemo, da je bila nemalekkrat narejena, vemo tudi to, da smo že prej preden smo začeli ocenjevati posamezno delovno opravilo, vedeli, koliko mora to delovno opravilo imeti točk. Mislim, da te številke več ali manj ustrezajo dejanskemu stanju.

Drugo pa je sam sistem v celoti (razni dodatki, minulo delo, in stalnost, ugotavljanje delovnega prispevka pri režijskih delavcih). Ravno za ugotavljanje delovnega prispevka ali kot temu pogosto pravimo osebna ocena moramo priznati, da ne služi svojemu namenu. Sedaj služi še več ali manj povečevanju vrednosti delovnih opravil tam kjer delavci

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

niso zadovoljni, čemur rečemo — popravljajanje grup.

Ko se pri pravilniku kaj popravlja, smo zelo aktivni pri tem, da je potrebno spremeniti določene grupe. Malokrat pa ugotavljamo, da bi bilo potrebno spreminjati druge kriterije. Zanesljivo je premajhna razlika med dobrim delavcem in slabim delavcem pri istem delu. To se pravi da smo z grupo dali denar naprej, dodatki so pa samo nepomembni. Več ali manj ti dodatki ne vplivajo na razliko med dobrim in slabim delavcem.

Prav gotovo bi morali poiskati pot, da se z »osebno oceno« ne ocenjuje delo tako kot dosedaj, ampak naj bi poiskali ustrezen način s katerim bi nekako stvarneje ugotovili dejanski prispevek delavca.

Še nekaj bi poudaril:

Vse preveč se motamo okrog primerjanja vrednosti posameznih opravil, naj bo v enem ali drugem tozdu. Kolikor se primerjamo med tozdi, bi bilo zelo dobro, da bi primerjali poprečni osebni dohodek tozda, da bi pa znotraj tozda morali dati bolj proste roke tozdu, ker v tozdu samem dobro vemo, kje so delovna opravila, ki so prcenjena ali podcenjena. Tudi to nam dostokrat dela nevšečnosti.

Na primer: če imamo danes razliko med TOZD Plastiko in TOZD Obutevjo 15 starih tisočakov, če ta ostane taka kot je sedaj in bi znotraj naredili določene spremembe, ne bi nikogar veliko prizadelo. Če bi sami uspeli odpraviti nekaj svojih napak, pa bi lahko zelo napredovali. Ko se bomo na skupni komisiji dogovarjali o spremembah na primer analitičnih ocen ali drugih kriterijev, bi bilo najprej potrebno ugotoviti, koliko se bo s tem porušilo razmerje v poprečju OD v posameznem tozdu. Če to bistveno ne spreminja ravnotežja, potem tudi komisija ne bi smela nasprotovati notranjim posegom, ki bi jih predlagal TOZD.

Vendar nisem proti temu, da se razmerje poruši na račun tega, ker se je v nekem tozdu tako izboljšal položaj pri delu, da se je zaradi tega ustvaril toliko večji dohodek.

Srečko ERZNOŽNIK:

Vemo, da so osebni dohodki v TOZD Plastika nekoliko višji kot v TOZD Obutev Žiri, posebno vidno je to na rang listi osebnih dohodkov, ko so nekateri delavci, ki imajo sicer zelo nizke skupine, zelo visoko.

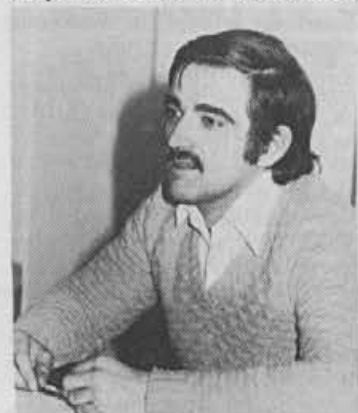
Mirko MRAVLJE:

Prva grupa je še samo grupa na papirju. Te grupe v TOZD Plastika ne poznamo. Značaj dela v plastiki ni tak kot v TOZD Obutev, da bi pogosto menjavali delo. Vsak delavec ima svoje delo in svojo skupi-

no, po kateri je tudi plačan, tako da so v tem pravzaprav izenačeni z režijci.

Visoko plačani so pri nas predvsem tisti delavci, ki delajo na strojih za predelavo termoplastov. Vemo, da delajo v štirih izmenah in da so to zahtevnejša delovna opravila, tudi boljše ocenjena in iz tega je dovolj jasno, zakaj pride pri teh do boljšega osebnega dohodka kot drugje.

Če pa pogledamo poprečje TOZD Plastika kot celote, moram reči, da smo pod tistim ker so nam obljubljali. Vendar smo se letos s tozdom Obutev precej izravnali in odstopamo samo še malenkost.

Peter DOLENC:

Sistem sicer ni slab, vendar je predvsem zaradi subjektivnih vzrokov prišlo do precejšnjih razlik v ugotavljanju delovnega prispevka po tozdi in skupnih službah za enako delo. Predvsem vsak najbolj ceni samo svoje delo in vsak je mislil, da je njegovo delo več vredno kot delo nekoga drugega.

Tako je neka služba v odnosu do druge prišla v boljši položaj. Komisije, ki so imenovane po tozdi, se bodo morale prizadevati, da bi to stanje izboljšale, čeprav ne vem če bodo tudi uspeli. Morale bodo sodelovati z vodjem tozda in službe in z vsemi delavci, če bodo hotele, da bi bil uspeh zagotovljen. Če bodo delale samo zase, nimajo nobene možnosti.

Velik problem je pri ugotavljanju delovnega prispevka. V začetku so bile postavljene ocene, ki naj bi se menjale vsak mesec ali najmanj vsake 3 mesece, vendar kot vemo se je ta ocena precej izrodila. To pa zaradi tega, ker ni tega nihče kontroliral. S to oceno se lahko osebni dohodek dvigne celo za 2 skupini. Na primer, če sta bili opravili dveh delavcev v neki službi ocenjeni tako, da je prvi imel višjo skupino kot drugi, in je njegovo delo približno enako, potem so tistemu, ki je imel višjo skupino lahko dali nižjo oceno, tistemu, ki je imel nižjo skupino pa višjo oceno in sta tako dobila približno enake osebne dohodke.

Nejko PODOBNIK:

Kako je možno, da bi to pomankljivost na nek način odpravili? Morda bi to lahko odpravili tako, da bi ocene kontrolirali. Komisije za ugotavljanje delovnih rezultatov sicer delo opravljajo in ga bodo še opravljale, samo mislim da mogoče niso bile samostojne, morda je kdo vplival nanje in včasih celo ni časa, zato bi v skupnih službah te komisije lahko ugotavljale prispevek, če že ne mesečno, vsaj trimesečno.

Prosimo, ocenite na kratko sedanjí sistem delitve sredstev za OD. Kako v bodoče zastaviti delo in kakšna naj bo pri tem vloga sindikalne organizacije?

Vinko KOPAČ:

Če bi bil dober, bi morale zadeve teči drugače kot so, verjetno ne bi prišlo do odstopa treh komisij, ki so do sedaj delovale na ravni delovne organizacije. Te zadeve smo zadnje mesece vendarle premaknili, s tem da so bile imenovane komisije po tozdi. Vendar se bo verjetno prav kmalu pojavilo vprašanje oziroma problem, da so te komisije premalo številne, posebno kjer je veliko delovnih opravil.

Kar zadeva osebne dohodke same, lahko ugotovimo, da niso ravno najslabši. Pojavlja pa se vprašanje kvalificiranih delavcev, in to največ v TOZD Obutev. Vemo, da kvalificiranih delavcev manjka, vendar pri pregledu plačilnih listov lahko ugotovimo, da ti ljudje dobijo premalo. Ravno delavci v prvi, drugi ali tretji plačilni skupini, ki jo tudi opravljajo, prihajajo do višjih osebnih dohodkov kot pa kvalificirani delavci.

Precej je primerov, ko delajo ljudje na zelo zahtevnih delovnih opravilih in dobijo med 4.000,— in 5.000,— din, medtem ko nekvalificirani delavci lahko zaslužijo tudi do 7.000,— dinarjev. Ne bi trdil, da je bila analitična ocena slabo sestavljena. Zanesljivo pa bo treba sistem dograjevati.

Moram kritizirati kar našo organizacijo, da še premalo delamo. Sindikalne skupine delajo edino v TOZD Plastika. Tam so se stvari nekoliko premaknile. Verjetno ostala proizvodnja na to nekoliko črno gleda, zato ker se včasih postavljajo različne zahteve, ki so včasih, s strani delovne organizacije gledano, malo nemogoče, zato tudi niso bile uresničene.

Mislim, da so bile težave, ki so bile v preteklosti v Plastiki tudi po svoje pozitivne. Ljudje so pač hoteli vedeti, kaj bodo podpisali, sploh pa ko gre za delitev osebnih dohodkov.

V TOZD Obutev pa te skupine ne obstojajo in dokler posamezna organizacija OO sindikata tozda s strani delavca ne bo dobila predloga, kako posamezne stvari urediti, tudi sama organizacija ne bo mogla dobro delati.

Delavci, ki so v IO OO sindikata imajo svoje delovne dolžnosti, zato ne morejo videti vseh problemov.

Kaže pa se nujna potreba, da bomo morali v okviru TOZD Obutev ustanoviti še eno osnovno organizacijo sindikata.

Ste član komisije za delitev sredstev za osebne dohodke. Kakšne so po vašem mnenju naloge komisije, kako se jih nameravate lotiti in kakšno sodelovanje delavcev TOZD želite pri tem?

Marija VEHR:

Najprej bi pojasnila, zakaj so šivalnice na repu z osebnimi dohodki. Menim da zato, ker se najbolj držimo pravilnikov in delamo res tako kot je treba, medtem ko se drugi tega ne držijo.

Kako je z normami? Delo se menjava skoraj vsak teden. V montaži delajo dve in tudi 5 let eno fazo isti ljudje in zato normo tudi lahko presežejo. Pri nas v šivalnici to ni mogoče. Ljudje delajo največ

(Nadaljevanje na 12. strani)

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

(Nadaljevanje z 11. strani)

mesec dni ista dela, drugače pa se delo stalno menja.

Sicer pa menim naslednje:

Vse komisije čaka zahtevna in težka naloga. Kako bomo zavezili večanje razlik med fazami in oddelki, saj se je razmerje po lanskim popravkih zelo porušilo? Napak je več, med njimi je tudi veliko neupravičenih. Dati bo treba tam, kjer je res premalo in ne tistemu, ki zna bolj vpiti pa za to ni upravičen. Kako se bomo lotili nalog? Menim, da se bo pri reševanju nepravilnosti treba ravnati po pravilniku in drugih aktih, ki služijo v ta namen. Kriterij naj bo za vse enak. Razlik med posameznimi oddelki ne smemo delati, ker so že sedaj prevelike. Zato bo morala poskrbeti predvsem skupna komisija, ki bo nadzirala delo vseh komisij tozdov. Kakšno sodelovanje bi si želela? Prvo, da bi bili člani komisije čimbolj enotni in poštini. Tisti delavec, ki se poklicno ukvarja z nagrajevanjem, bo moral zbrati čimveč podatkov ob pritožbah, da se na sejah ne bomo lovili in iskali podatke. Tudi s strani sindikata, od članov delavskega sveta, oddelkovodij in verjetno še od večjega kroga ljudi pričakujemo pomoč.

Jože PROSEN:

To bo precej težka naloga. O tem se s člani komisije še nismo veliko pogovarjali, vendar na naslednji seji se bo že potrebno pogovoriti o tem. Problemi so podobni kot jih je opisala že tovarišica Veharjeva, ker so delovna opravila približno ista kot v Žireh. Sodelovati bomo morali tudi s komisijo v TOZD Obutev Žiri, da ne bi prišlo do neskladij.

Vinko KOPAC

Ko bodo urejeni dohodkovni odnosi med posameznimi tozdi, se centralna komisija dejansko v pritožbe za posamezno delovno opravilo v tozdu, ne bi smela posebno vtikati, ker le komisija tozda natančno pozna problem.

Mirko MRAVLJE:

Ko bodo dohodkovni odnosi res zaživi, ko bomo ustvarili dohodek in ko bomo tudi vedeli kakšen del tega dohodka so osebni dohodki, mislim, da bo takrat dilema o tem koliko komu, odpadla, dokler bomo imeli denar, ki ga bomo ustvarili z našim delom, je normalno, da bomo lahko delili. Če pa bo nekoč prišlo do tega, da bo denarja premalo, osebnih dohodkov res ne bomo mogli povečevati. In tu je nesmisel v okviru delovne organizacije reševati, kako bo nekdo, ki je dohodek ustvaril, ta denar delil. Če pogledamo zakon o združenem delu, vidimo, da delavci delijo po ustvarjenem. Seveda je treba marsikaj uskladiti na ravni delovne organizacije.

Stane ČAR:

Moram takoj povedati, da se nova komisija v TOZD Prodaja še ni sestala. Najprej bo seveda treba urediti dohodkovne odnose med tozdi. To je ena bistvenih stvari, ki pri nas v praksi še ni urejena. Normalno ni tudi to, da nek delavec, ki v nekem tozdu s 5. skupino ne more zaslužiti več kot 4.000 dinarjev, da pa lahko v drugem tozdu delavec, ki je pred kratkim prišel v delovno organizacijo na račun nekaterih instrumentov ki mu to dodelujejo, dobi mnogo več. Verjetno to ni sprejemljivo, ne glede na to, da smo rekli: kolikor bo naš tozdu ustvaril, toliko bo delil.

V zvezi z oblikovanjem skupnega prihodka pa bi opozoril še na to, da bo potrebno res izdelovati tisto, kar prinese največ dohodka. Tako, da bo tudi tisti delavec v TOZD Obutev lahko zaslužil kot na primer delavec v TOZD Plastika.

Menim pa, da ni stvar komisije, da bi urejevala sistem delitve v posameznem tozdu, ampak je to stvar celotnega kolektiva tozda. Vsi skupaj bi morali biti na tekočem, kako se bo stvar razvila, ne da to prepustimo le komisiji.

To bo najteže doseči v TOZD Prodaja, ker smo najbolj razdrobljeni. Opozoril bi tudi na nekatere nesprejemljive stvari v našem tozdu, ko na primer poslovođa neke prodajalne zasluži več kot direktor celotne delovne organizacije. Preveriti bi bilo potrebno, zakaj do tega pride. To pa ni značilno samo za naš tozdu, ampak tudi za ostale, kar kaže na nepravilen sistem. Tisti ki je dosedaj do delal, ni bil usposobljen strokovnjak, kakršen bi moral biti, ampak so to delali ljudje, ki niso imeli nobene prakse. Vsi vemo, kakšna je naloga naše komisije, ki bo morala analizirati dosedanje stanje in vsakemu odrezati pravi kos kruha.

Strokovna služba, ki je za to pristojna, zadolžena in plačana, bo morala pripraviti ustrezne podatke in ustrezne primerjave, da bo delo komisij nekoliko olajšano. Trdim pa, da je kljub temu še zmeraj velika odgovornost na tisti komisiji, ki naj usklajuje med tozdi. Delavci smo vsi skupaj pod eno streho v eni delovni organizaciji in moramo primerjati tudi, koliko na dveh sorodnih in podobnih delovnih mestih, kdo dobi ne glede na to, v katerem tozdu dela. Mislim, da ne bi smelo biti velikih razlik za podobno delo.

Nejko PODOBNIK:

Ali je vloga trgovca do dela čevljarja res taka kot se odraža v osebnem dohodku?

Stane ČAR:

Pravilnik za TOZD Prodaja se je pri krojeval in delal na podlagi ostale trgovske mreže čevlarskih podjetij širom Jugoslavije. In vedno se je gledalo, kakšne OD imajo v Peku in Planiki. Alpina je morala upoštevati tudi to, drugače bi se pojavil problem delavcev v naših prodajalnah, ker bi vsak raje šel tja, kjer bi več zaslužil.

Pokaže pa se potem, da znotraj delovne organizacije to ni v redu, kar je potrebno uskladiti.

Marija KASTELEC:

Prvo kar bi rada poudarila je to, da se mi zde 5-članske komisije preozke za odločanje o tako občutljivi stvari, kot so ravno osebni dohodki. Saj je znano, da udeležba članov na

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

sejajh skoraj nikoli ni polnoštevilna, zato se dogaja, da potem 3 oz. 4 člani odločajo za 200 in več članski kolektiv. Naloge in pooblastila komisij, za delitev sredstev za osebne dohodke, so urejene s poslovnikom za delo teh komisij, ki je bil sprejet lani, zato jih tukaj ne bi posebej omenjala. Mislim pa, da je ena glavnih nalog ta, da komisije poskušajo s svojimi predlogi izboljšati sistem nagrajevanja. S tem mislim, da bi bilo ponovno treba pretrasti zahtevnost del. Osnove, ki so bile lani postavljene, niso najboljše, precej se je že popravljalo, zaradi česar prihaja do nesorazmerij.

Naštela bi le nekaj slabosti sedanjega sistema:

1. Mislim, da se pri ocenjevanju zahtevnosti del prekrivajo zahteve odgovornost za delo, odgovornosti za poverjene vrednosti in odgovornost za vodenje in koordinacijo. Zato se dogaja, da so samostojna in odgovorna dela v velikem zaoznanju (5 grup) po zahtevnosti od del, ki vključujejo vodenje.

2. Tudi pogoji dela niso ovrednoteni pravilno, saj ne upoštevajo rezultatov ekoloških meritev. Ocenjevanje so bili subjektivno. Za boljše razumevanje navajam nekaj primerkov:

— težavnost del, ki vključujejo vpliv škodljivih plinov, se po sedanjem sistemu ocenjuje glede na prisotnost in ne upošteva maksimalno dopustne koncentracije (MDK) po katerih se presoja škodljiv vpliv teh snovi na organizem delavca. Tako sedaj dobi enako število točk tisti delavec, ki dela v koncentracijah pod MDK, pri katerih sme delavec opravljati delo brez nevarnosti za svoje zdravje in tisti, ki dela v velikih koncentracijah, ki presegajo MDK, ki pa škodljivo vplivajo na njegov organizem in počutje.

— težavnost nesreč pri delu se ocenjuje z možnostjo manjših oziroma težjih nesreč, ki zahtevajo krajše ali daljše zdravljenje. Trdim, da je taka opredelitev nepravilna, saj sploh ni ovrednotena nikjer možnost smrtnih nesreč (kar pomeni veliko psihično obremenitev za delavca, ki opravlja tako delo), poleg tega pa se dogaja, da manjše poškodbe (ubodi, praske), pogosto zahtevajo daljše zdravljenje (razne infekcije in podobno). Prav tako ni nikjer ovrednotena težavnost dela delavca, ki si mora sam prizadevati za lastno varnost obenem mu je naložena še odgovornost za varnost drugih

— pri ropotu je ena izmed stopenj »meja vzdržljivosti«, ki jo strokovna literatura ne

pozna. Pač pa bi bilo pri ocenjevanju ropota treba upoštevati ogroženost delavca zaradi ropota, ki je v odnosu na higiensko mejo hrupa, ki jo določajo sanitarni predpisi in je pri 90 dB.

Zato, da bi se težavnost delovnih pogojev morala ocenjevati z upoštevanjem rezultatov ekoloških meritev, je bila že postavljena zahteva na zboru delavcev in upam, da se bo v prihodnje to tudi izvedlo.

Morda je to prva širša ocena delovanja sistema, ki ga že nekaj časa uvajamo. Prav gotovo velja poudariti, da smo pravzaprav šele na začetku oblikovanja osebnih dohodkov resnično po rezultatih dela.

Če bi strnili razgovor, nas v prvi vrsti čakajo dohodkovni odnosi in njihovo uveljavljanje, nato pa uveljavljanje sistema delitve po delu znotraj temeljnih organizacij. Prve korake smo že zastavili z oblikovanjem komisij, ki pa same prav gotovo ne bodo mogle napraviti vsega. Nujno bo sodelovanje vseh delavcev in strokovnih služb.

Kaj je stanovanjska zadruga

Stanovanjska zadruga je posebna organizacija trajnega značaja, v kateri zainteresirani občani lahko združijo svoje delo in sredstva, z namenom, da s tem uresničijo svoje potrebe in interese pri graditvi kot tudi gospodarjenju s stanovanji.

Da lahko uresniči te naloge, se stanovanjska zadruga povezuje z organizacijami združenega dela, Krajevnimi skupnostmi in Samoupravno stanovanjsko skupnostjo, kot nosilec in ustvarjalec občinske stanovanjske politike.

Zakon o stanovanjskih zadrukah neposredno opredeljuje družbena pomoč pri stanovanjskih zadrukah in njenih članih na področju zemljiške, komunalne, urbanistične in davčne politike družbenopolitičnih skupnosti. Ta pomoč se nanaša predvsem na oddajanje stavbnega zemljišča za gradnjo stanovanj in družinskih stanovanjskih hiš brez natečaja, na pripravo zazidalnih načrtov za organizirano stanovanjsko graditev, na cenejšo komunalno urejanje stavbnega zemljišča in zlasti

na davčne olajšave, ki so občutne pri različnih stopnjah prometnega davka, ki znaša za člana stanovanjske zadruge največ 11 %, za individualne graditelje, ki niso združeni v stanovanjskih zadrukah pa najmanj 28 %, v nekaterih primerih pa celo do 40 %.

Poleg omenjenih nalog in prednosti opravlja stanovanjska zadruga za svoje člane celotno finančno poslovanje in rešuje vrsto tehničnih problemov, kar vse zmanjšuje stroške gradnje.

Stanovanjska zadruga je torej primerna oblika organizacije, v kateri lahko delavci združujejo svojo pobudo, sredstva in lastno delo pri reševanju stanovanjskih problemov.

Velika zainteresiranost občanov za vključitev v indivi-

dualno družbeno usmerjeno gradnjo stanovanj preko stanovanjske zadruge je pripeljala ob koncu lanskega leta do dveh silno pomembnih dejstev:

— pospešeno urbanizacijo in ureditev za to predvidenih stavbnih zemljišč

— ustanovitev stanovanjske zadruge SORA Škofja Loka, ki deluje v celotnem občinskem prostoru.

Ob koncu morda velja omeniti še težnjo kreditne politike tako banke kot tudi samoupravne stanovanjske skupnosti, ki se vse bolj nagiba k dokaj ugodnejšim kreditnim pogojem pri družbeno usmerjeni zadrugi gradnji.

Verjetno ob vsem naštetim dejstvom ne bo težko razmisliti ali naj gradimo sami in v lastni režiji brez družbenih ugodnosti ali z združenimi močmi v usmerjeni gradnji, s pomočjo stanovanjske zadruge — kot njen član.

Janez Bohinc

Gradnja kanalizacije v Žireh se je že pričela

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Hitreje in ceneje do lastnega stanovanja

Program reševanja stanovanjskih vprašanj v Alpini za obdobje 75-84 kaže, da moramo na tem področju ravnati dokaj premišljeno z ozirom na ugotovljene potrebe in razpoložljiva sredstva.

Mnogo naših delavcev tarejo stanovanjski problemi bodisi zaradi neustreznega stanovanja, gradnje lastne hiše, nakup stanovanja ali modernizaciji obstoječega, je prav, da opozorimo oziroma se seznanimo z nekaterimi pomembnimi značilnostmi samoupravnega sporazuma o načinu in postopkih za pridobitev stanovanjske pravice ter dodelitvi posojila za gradnjo in nakup stanovanj ter pravilnika Ljubljanske banke, da bo odločitev pri reševanju svojega stanovanjskega problema lažja in reševanje hitreje.

Kako lahko dobite stanovanjsko posojilo, ki ga potrebujete za nakup stanovanja, za zidavo stanovanjske hiše, obnovo stanovanja ali hiše, za nakup zemljišča od pooblaščenice organizacije ali občine?

Na osnovi 22. in 25. člena našega sporazuma v lastni delovni organizaciji oziroma TOZD, odvisno od sredstev, ki so na voljo ter potreb po teh sredstvih, vendar ne več kot znaša 50 % vrednost dvosobnega stanovanja (leta 1978 torej 225.000).

Poglavje posojila za individualno stanovanjsko izgradnjo in nakup stanovanj v svojem 22. členu med drugim določa, da na željo delavca lahko delovna organizacija sredstva, dodeljena delavcu za posojilo, oroči pri banki ali varčuje za določen čas namensko. To pa istočasno pomeni, da na osnovi in pogojih pravilnika o varčevanju in posojilih za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo pri LB Kreditovalec svoja oz. alpina sredstva najmanj podvoji. Višina kredita, ki ga kreditojemalcu poleg OZD nudi tudi banka, je odvisna od čakalne dobe oziroma roka vezave in znaša pri takojšnjem koriščenju 100 % pri 3-letni čakalni dobi pa 220 %. Rok vračila obeh kreditov (delovne organizacije in banke) je odvisen od dobe vezave teh sredstev in se lahko giblje med 5 in 25 leti. Obrestna mera za prvih 10 let znaša 4 %, naslednja leta pa 6 %.

Z ozirom na družbeni dogovor, ki zahteva najmanj 20 % lastno udeležbo glede na predračunsko vrednost je s stališča kreditojemalca izredno ugodna in smotrno tudi lastno namensko varčevanje pri banki. Če nimata denarja niti v banki niti sami svojega stanovanjskega vprašanja ne morete rešiti takoj, temveč bo to mo-

goče šele čez dve ali več let, odvisna od možnosti in vaše odločitve o dobi namenskega varčevanja (najmanj 2 leti, največ 5 let). Ko boste privarčevali dovolj denarja, vam bodo v banki odobrili stanovanjsko posojilo po pogojih, ki jih določa Pravilnik o varčevanju in posojilih za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo.

V kolikor ste kupec družbenega stanovanja ali pa graditelj lastne stanovanjske hiše namenski varčevalec pri banki, se vam ponuja dodatna možnost oziroma vir sredstev pri samoupravnem stanovanjski skupnosti. Tu se po posebnem pravilniku na podlagi razpisa in razpisnih pogojev lahko potegujete za kreditna sredstva, vendar je predpogoj, da se lahko nadejate teh kreditnih sredstev, namensko varčevanje.

Če morete rešiti svoje stanovanjsko vprašanje takoj in

imate za ta namen v banki že zbran denar, bodisi na hranilni knjižici ali na deviznem računu, vendar vseeno premalo za nakup zelenega stanovanja ali za zidavo stanovanjske hiše, lahko ta denar povečate tako, da ga s posebno pogodbo namensko vezete in dobite stanovanjsko posojilo kot določa pravilnik o stanovanjskih posojilih občanom na podlagi vezave domače ali tuje valute. Namenska vezava lahko traja do 15 let in se zanjo odločate sami. Pri tej odločitvi boste upoštevali potrebna sredstva in vašo kreditno sposobnost.

Oročanje sredstev pri banki oziroma vezave sredstev organizacije za posojilo ima poleg prednosti seveda tudi določene slabosti za organizacijo, ki ta sredstva veže. Glede na to se bo potrebno pri reševanju te problematike opredeliti kako dolgoročno reševati ta vprašanja z ozirom na predvidene potrebe in finančne možnosti tovrstne, je prav, da v premislek navedemo kaj namensko vezava sredstev v TOZD oz. DO prinaša.

Kakšne so prednosti oziroma slabosti namenske vezave?

Kreditojemalec za katerega Alpina veže pri banki kreditna sredstva, ima v mesecu dni na voljo enkrat več sredstev, ki jih vrača s pripadajočimi 4 % obrestmi v prvih 10 letih, kasneje pa po 6 % obrestni meri, po letu dni 14 x več; dveh letih čakalne dobe 18 x več in treh letih 22 x več, kot

znaša odobreni kredit. To je torej s stališča koristnika izredna ugodnost, ki jo daje banka, vendar pa banka z zameno za to uporablja kreditna sredstva organizacije vse do časa, ko kreditojemalec ne vrne celotnega posojila (rok vračila je odvisen od sklenjene pogodbe, ki pa ne more biti krajši od 5 let in ne daljši od 25 let).

Letna banka nakaže le 2 % obresti. To dejstvo pa praktično vpliva na kreditni potencial Alpine v naslednjih letih, ker ne bo tekočega priliva iz naslova anuitet, kar bo med drugim imela za posledico, da bomo lahko kasneje rešili manj stanovanjskih problemov z ozirom na manjša finančna sredstva.

Ob takih ugotovitvah se ponujata dve rešitvi:

— Znesek odobrenega kredita, po pravilniku se zniža za 50 % in se 50 % koristi pri banki (s tem trenutno povečujemo kreditni potencial in omogočamo reševanje stanovanjskega problema večini delavcem istočasno pa tudi cenejšo gradnjo oz. nakup).

— Znesek kredita, ki ga organizacija veže za posameznega kreditojemalca, lahko znaša pri vezavi toliko kolikor kreditojemalec sam privarčuje pri banki, vendar ne več kot je določeno v 25. členu pravilnika (sporazuma).

Tako si omogočamo koriščenje tudi drugih virov za stanovanjsko kreditiranje.

Janez Bohinc

Naj zaključim to razmišljanje z željo, da bomo za reševanje stanovanjskih problemov morali uporabiti čim več razpoložljivih sredstev v tovarni in izven nje ter tako na najhitrejši in s tem najcenejši način rešili čim več tovrstnih problemov.

Študentje se vedno bolj vključujejo v razreševanje vprašanj v kraju.

Eden redkih Žirovcev, ki je hkrati pomagal graditi našo Alpino, se odselil, pa z delom pravzaprav sploh nikoli ni povsem izgubil stika z domačim krajem.

To je Jože Albreht iz Račeve, ki je svojo gradbeniško pot začel kot zidar-ski vajenec pri nekdanjem Projektu.

Najboljši so se tedaj lahko vključili v nadaljnje šolanje na Tehniški srednji šoli gradbene stroke v Ljubljani. Pet, šest let pozneje najdemo Jožeta spet pri Projektu kot vodjo gradbišča. To je trajalo tja do leta 1958, ko je odšel za direktorja Obrtnega gradbenega podjetja v Gorenjo vas. Po vrsti združitve je leta 1966 prevzel delovno mesto direktorja v sedanjem SGP Tehnik v Škofji Loki.

Podatke o delovni organizaciji stresa kot iz roka: 3 tozdi, z okrog 700 zaposlenih, na 22. tovrstni delovni organizaciji v Sloveniji; morda edinstven primer, ko sta v eni delovni organizaciji

združeni gradbeništvo in komunala, vedno zahtevnejši dejavnosti našega časa. Sogovornik govori mirno, samozavestno, kar čutim, kako je rasel z delovno organizacijo, ki jo pozna do zadnje pore.

Premišljam na glas: »Bi se še odločili za isto delo, če bi ponovno začeli?« V mislih imam 21 let samo utrudljivega organizatorskega dela, kolikor časa je že direktor.

»Verjetno bi se odločil za isto, čeprav je delo resda naporno,« pove brez oklevanja.

Toda spet smo pri gradnji, tokrat še bližje Žirem.

»Veseli me, da se žiri odpirajo in da lahko sodelujemo pri gradnji kanalizacije, ki pomeni za krajevno skupnost veliko pridobitev, odpraviti bo treba še ozkost, ki se včasih še pojavlja v Žireh.«

Za osemindesetletnega Jožeta pa tudi sicer ni počitka. Je poveljnik občinskega štaba civilne zaštite, je delegat v skupščini gorenjskih občin in še in še.

Komajda je kdaj kaj časa za ribištvo, pa menda zadnje čase v Žireh ribe nekam slabše prijemajo.

Čudim se, koliko Jože ve o razmerah v Žireh, upam, da mu bo to pomagalo razreševati vrsto »objektivnih in subjektivnih težav« v sodelovanju.

Tekst: Nejko Podobnik
Foto: Brigita Grošelj

Od tu in tam

Od tu

Mala splošna enciklopedija v 3 knjigah

Mala splošna enciklopedija v 3 knjigah, je posebej prirejena za slovenske razmere po Mali enciklopediji beogradske Prosvete. Avtorji so pri izbiri gesel upoštevali splošno enciklopedijsko znanje z vseh področij, obdelali so splošni jugoslovanski prostor in čas, poudarek pa je tudi na Sloveniji in Slovencih.

Mala splošna enciklopedija vsebuje nad 32.000 gesel (brez podgesel), 3184 črno-belih fotografij, risb in portretov, 163 barvnih fotografij, umetniških in drugih strokovnih prilog, 51 zemljevidov in 194 tabel, shem in razpredelnic — vsega skupaj 2200 strani velikega formata (19 x 27) cm v treh knjigah.

Komplet vseh treh knjig pl. 1600 din

Posamezne knjige:

Mala splošna enciklopedija I.	608 str., 450 din
Mala splošna enciklopedija II.	812 str., 550 din
Mala splošna enciklopedija III.	766 str., 600 din

Knjige lahko kupite v vseh knjigarnah, na obroke pa jih lahko naročite pri Državni založbi Slovenije, Mestni trg 26, Ljubljana.

F. Milčinski:

Zbrani spisi v 4 knjigah

(Doslej najpopolnejša predstavitev opusa Frana Milčinskega)

V osebnosti Frana Milčinskega (1867–1932), sodobniku slovenske moderne, sta se dobrodušnost in ljubeznivost prepletali s čutom za socialna vprašanja, veseljem do pripovedovanja z nagnjenjem do poučevanja, prosvetljevanja in igrive šaljivosti. Začel je pisati kot študent, a njegovo pravo pisateljevanje se začne šele po letu 1900, ko je postal najvidnejši slovenski humorist, pa tudi mladinski pisatelj in dramatik.

Prva knjiga ZBRANIH SPISOV FRANA MILČINSKEGA prinaša na začetku pisateljevo autobiografijo z naslovom Življenjepis mojega peresa.

Druga knjiga prinaša izbor feljtonov med leti 1922 in 1932, ko je figura Fridolina Žolne v avtorjevi zavesti docela dozorela.

Tretja knjiga Zbranih spisov obsega tri dela, ki so tesno povezana s pisateljevim poklicem varstvenega in mladinskega sodnika, povesti Zločinci, Gospodična Mici in Ptiki brez gnezda.

Četrta knjiga izide prihodnje leto in bo zaključila zbirko njegovih Zbranih spisov.

Zbrane spise Frana Milčinskega je uredila, napisala spremne besede in opombe Breda Slodnjak, opremila pa Nadja Furlan.

Komplet 4 knjig pl.: 960,— din (prednaročniška cena)

Hvala dedek mraz

Dobri dedek z belo brado,
lepo res imaš navado,
vsako leto nas povabiš,
s svojim spremstvom nas
zabavaš.

Že vabila smo veseli,
in spet k tebi pohiteli,
darila vsa bi razgrabili,
skrbi pa tvoje pozabili.

A ti, dedek, nas poznaš,
da smo še brezskrbni, mladi,
da skrbi bi tvoje že poznali.
Želja naša je iskrena, ostani
zdrav,
da nas drugo leto zopet boš
obdaroval.

Francka TRČEK

To je naš kraj

● To je naš kraj ●

To je naš kraj

Celodnevna šola bo odprla nove možnosti mladim

O celodnevni šoli želimo pisati, da bi opozoril, da se v naši KS predvideva uvedba te reformirane oblike osnovne šole po letu 1981, ko naj bi s sredstvi skupnega občinskega samoprispevka postopoma uvajali to novo obliko naše krajevne skupnosti.

Zato je naša skupna dolžnost, da se že sedaj pričnemo seznanjati z organizacijo celodnevne šole, njeno vsebino, oblikami dela itd. To je predvsem naloga pedagoških delavcev na šolah, prav pa je, da so o tej obliki pravilno informirani tudi ostali krajanje, zlasti pa starši šoloobveznih otrok.

Kakšni so razlogi za reformo sedanje osnovne šole?

Upadanje vzgojne in varstvene moči današnje družine je prav gotovo eden glavnih razlogov, da so naši pedagoški strokovnjaki pričeli razmišljati o uvedbi celodnevne osnovne šole. Prej velika patriarhalna družina, ki je predstavljala hkrati proizvodno in potrošniško družbeno enoto in je bila kot takšna izredno močna oblikovalka mladega rodu, se z razvojem industrije postopoma spreminja v majhno družino in izgublja nekatere, za razvoj in vzgojo otroka pomembne funkcije. Starši so zaposleni, v čedalje večjem številu tudi ženske — matere. So torej

čedalje bolj odsotni in zaradi tega so zmanjšane varstvene in vzgojne možnosti družine.

Pojav je za našo socialistično družbo prav značilen. Čedalje več je družin, ki se zatekajo po pomoč k družbenim ustanovam. Pritisk staršev na vzgojno-varstvene ustanove (v večjih centrih) se veča, po šolah se v vse večjem številu uvajajo oddelki podaljšanega bivanja.

Povečevanje prostega časa delovnega človeka je na prvi pogled trditev, ki je nasprotna trditvi o upadanju vzgojnih funkcij družine. Če se namreč delovnemu človeku povečuje njegov prosti čas, potem je pričakovati, da bo imela družina več časa za nego in vzgojo otroka.

V dobi elektronike in kibernetike človek ustvarjalno sodeluje v proizvodnem procesu. Da bi lahko sodobni človek sledil naglemu razvoju, se mora stalno izobraževati in dopolnjevati svoje znanje. Trajno izobraževanje bo sodobnega človeka še bolj zaposlilo v njegovem prostem času.

Ustvarjanje enakih možnosti za čimbolj vsestranski osebnostni razvoj vsakega otroka v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, ne glede na njegov socialni izvor in položaj, predstavlja izredno pomemben delež vplivov okolja na otrokov duševni razvoj. Naša šola si prizadeva odpraviti ali vsaj omiliti primanjkljaj v duševnem razvoju otrok, ki živijo v manj ugodnem okolju za telesni in duševni razvoj. To nalogo lahko opravi uspešno samo šola, ki razširja svoj program in organizira celodnevno pedagoško vodenje otrok. Le tako organizirana osnovna šola lahko uresničuje cilje socialistične samoupravne družbe in omogoči vsakemu otroku čimbolj enake možnosti za celovit, vsestranski razvoj v skladu z njegovimi interesi, sposobnostmi in zmogljivostmi.

Prve celodnevne osnovne šole smo v SR Sloveniji uvedli leta 1974: Štiriletnje izkušnje so pokazale, da marsikaj. Pokazalo se je, da smo jo v prvih začetkih uresničevali bolj kot cilj družbene akcije, bolj kot izpolnitev določene družbene obveznosti, manj pa smo jo znali izkoristiti kot sredstvo za razvijanje celovitejših in izvirnejših oblik učenja.

Zamisel o celodnevni osnovni šoli (COS) ni nova. Tako v evropskih kakor tudi v

drugih deželah razvijajo različne oblike COS že več let in desetletij. Slovenski koncept COS temelji na izkušnjah beograjskih in tujih COS na podlagi potreb naše samoupravne socialistične družbe.

Danes se je ponekod uveljavilo napačno pojmovanje koncepta COS. Nekateri menijo, da celodnevna osnovna šola ni nič drugega kot klasična poldnevna šola z varstvom in nekaterimi prostočasnimi dejavnostmi. Tako pojmovanje pa je v svojem bistvu napačno, saj je celodnevna osnovna šola **popolna sprememba** v organizaciji celotnega življenja in dela osnovne šole, ki pa je strokovno mnogo zahtevnejša.

Pri prehodu na COS se je jasno pokazalo, da je preveč prisotno pojmovanje, da je šola tista, ki naj le uči in daje znanje, vzgojna plat pa je precej zanemarljiva. V celodnevni osnovni šoli pa to seveda ni mogoče, ker se tako vprašanje izobraževanja, kakor vprašanje vzgoje postavlja v **enakovreden položaj**. Učitelj ima na primer veliko možnosti opazovati učence v različnih razmerah, ne le pri pouku. Znano je, da se otrok sprosti pri igri. Učiteljevo opazovanje je bogatejše, o učencu veliko več izve in torej tudi vzgojno dosti lažje vpliva na posameznika. Zelo pomembni so demokratični odnosi v kolektivu, oziroma odnosi med učenci in učiteljem (v COS učitelj obvezno je skupaj z učenci, kar naj bi predstavljalo vzgojni vzor, kako naj se pri jedi obnašamo).

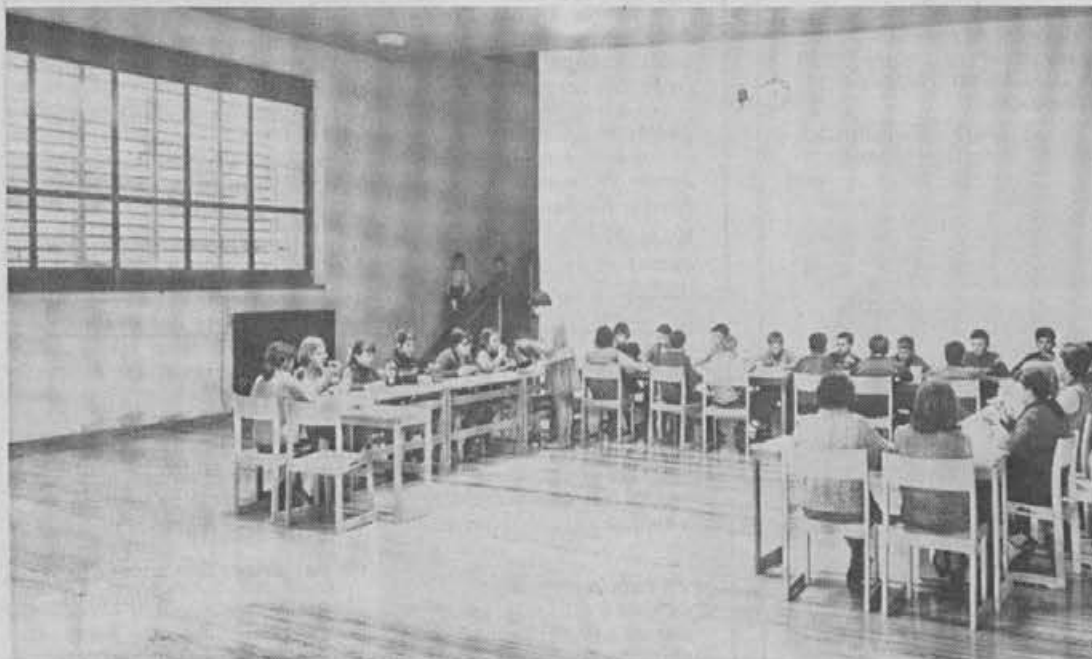
V klasični poldnevni šoli je učitelj lahko delal v razredu, ne da bi se z učenci zblizal in poskušal globlje vplivati na rast kolektiva in na medsebojne odnose med učenci. Izpolnjeval je svoj učni program, red in disciplino pa si je lahko zagotovil z metodami prisile in formalno avtoriteto.

V celodnevni osnovni šoli pa modeli iz poldnevne šole niso več mogoči. Učencev ni mogoče za daljši čas obvladovati z disciplinskimi ukrepi. Tu mora učitelj predvsem ustvariti kolektiv, kar izredno ugodno in močno vpliva na oblikovanje mlade osebnosti.

Kako je s kadri za potrebe COS

Zdi se, da smo to vprašanje najbolj zanemarili saj so v prvih celodnevni šolah delali še ljudje, ki niso bili zadosti podkovani v novostih, ki jih prinaša celodnevna osnovna šola. Pedagoška akademija kot najbolj poklicana, da rešuje to vprašanje, pričinja menjati svoje programe, vendar prepočasno. Zaenkrat se vsak študent PA usposobi za mentorja dejavnosti prostega časa.

Vsekakor bi morala PA še marsikaj storiti, da bo zadovoljila kadrovske potrebe COS.

Tako je drugje. Kdaj bo tako v Žireh

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Organizacija dela v celodnevni osnovni šoli

Prva in bistvena sestavina je prav tako pouk. Učnih ur pa je nekoliko manj kakor v klasični poldnevni šoli, njih razporeditev pa je popolnoma drugačna.

Prostovoljne in rekreativne dejavnosti:

Te dejavnosti je v veliki meri razvila že klasična poldnevna šola, kar je dokaz družbenih potreb po novih oblikah. Zato prostovoljne dejavnosti prenašamo iz poldnevne šole v celodnevno šolo take, kot so, le da se v poldnevni šoli vse preveč ukvarjamo s kvaliteto kot pa z množičnostjo. Tako se posamezni mentorji »trgajo« za peščico bistrih in nadpovprečnih otrok, ki sodelujejo skoraj povsod. Celodnevna šola pa mora zaposliti vse učence na tak ali drugačen način. Vsak učenec mora najti svojo interesno dejavnost.

Tudi PA se je odločila, da bo usposabljala mentorje za različne prostovoljne dejavnosti, vendar se zdi, da je izbor nekoliko enostranski, saj sta izpuščena terapevtski in mentalno-higienski vidik. Dejstvo je, da imamo vse več učencev, ki so na primer oproščeni redne telesne vzgoje. Za take je potrebno posebej poskrbeti – seveda s posebej usposobljenimi mentorji. Vse več je učencev s posebnimi učnimi težavami, nevrotičnih otrok, otrok z vedenjskimi in osebnostnimi motnjami. Posebej usposobljeni mentorji bi morali poskrbeti za prosti čas in interese tudi teh učencev. Vsekakor to ostaja ena prihodnjih nalog COS.

Seveda je tudi zelo zaželeno, da bi v COS sodelovalo čimveč zunanjih mentorjev za razna interesna področja.

Organizacijske oblike, dela učencev v celodnevni osnovni šoli:

Tu se predvsem uveljavljajo nove oblike, stare počasi zamirajo. Tako na primer nekdanja predavanja za starše nadomestijo razprave, kjer starši enakopravno sodelujejo v pogovoru z učitelji, oziroma predavatelji.

COS si ni mogoče zamišljati brez samoupravljanja učencev v šolskih organizacijah. To je za učitelja seveda težje, saj mora kot mentor predvsem usmerjati pravilnost učencevih postopkov. Biti mora torej »režiser« teh dejavnosti in ne zgolj posredovalec, kot se to dogaja včasih danes. Šolske

organizacije v celoti prevzemajo in vodijo učenci. Izkušnje so pokazale, da je to »zgradilo« marsikakšnega dobrega samoupravljalca kasneje v delovnih organizacijah in v družbeno-političnem delu. Ko se pogovarjamo z učenci, ki so v svojih šolskih letih vodili posamezne šolske organizacije, se sami radi pohvalijo, da imajo od tega izredne koristi.

Samostojno učenje:

To je glavna novost celodnevne osnovne šole, ki postavlja učitelja v povsem nov položaj – težji in odgovornejši. Učitelj prevzema pomemben del odgovornosti za učenčovo znanje. V klasični osnovni šoli to nalogo prevzemajo starši in inštruktorji, medtem ko je učitelj znanje predvsem preverjal. V COS pa mora biti učitelj z otrokovim znanjem tesno povezan. Spremlja celoten proces učenja – od dojetanja do pomnenja in od utrjevanja do podajanja naučenega. Tako se odpira nov problem: neposredna manjša odgovornost staršev za otrokov učni uspeh. Starši niso več tako tesno povezani z otrokovimi stiskami in težavami v osnovni šoli in ne več tako udeleženi pri otrokovem učenju. S tem pa se lahko povečujejo njihova pričakovanja v zvezi z otrokom, ki so lahko tudi povsem nestvarna.

Tudi to je pomembna novost COS. Zato ni potrebno, da otrok nosi šolske skrbi domov. Tudi potrebsčine pušča v celoti v šoli v posebej zaklenjeni omarici.

Pogosto se slišijo očitki, da bo otrok v celodnevni osnovni šoli bistveno bolj obremenjen. Šele po 16. uri bi moral doma izdelovati naloge, se učiti in podobno. Učenci s kmečkega področja pa naj bi bili močno pogrešani pri kmečkem delu, kar je tudi pogosti očitek COS. Menimo pa, da bo ravno obratno. Po 16. uri naj bi imel otrok več časa za razvedrilo in končno tudi več časa za pomoč staršem pri delu, seveda, če bo v šoli aktiven in če bo učitelj pri samostojnem učenju opravil svojo nalogo po pričakovanih.

Kako približno bi delali v celodnevni osnovni šoli:

do 7.30
organizirano varstvo vozačev
7.30 – 8.15
učna ura – pouk
8.20 – 9.05
učna ura – pouk
9.05 – 9.20
malica
9.20 – 10.05
učna ura – pouk
10.10 – 10.30
rekreacija
10.30 – 11.15
učna ura – pouk

11.20 – 12.05
samostojno učenje, kombinirano z dopolnilnim p.
12.05 – 12.35
kosilo
12.35 – 13.35
prosti čas (poljubna izbira dejavnosti, dod. p.)
13.35 – 14.20
učna ura – pouk
14.20 – 15.10
samostojno učenje, kombinirano z dopolnilnim p.
15.15 – 16.00
interesne dejavnosti od 16.00
organizirano varstvo vozačev

Rekreacija (športno-rekreativne dejavnosti):

– Sprehodi po svežem zraku,
– igre na prostem ali v telovadnici,
– sankanje, smučanje, tek na smučeh, plavanje, kotaljanje, drsanje

Prosti čas:

– zaposlitve in počivanje (predvsem mlajši)
– interesne dejavnosti: – likovne, glasbene, literarno-dramske, telesno-vzgojne, tehnične, družbenopolitične, naravoslovno-matematične.

Dodatni pouk: organizira se lahko za vsa predmetna področja.

Slobodan POLJANŠEK

Drugič nadaljevanje...

Dopisujte
v glasilo

Morda bodo naši otroci tudi nekoč v takih kabinetih nabirali znanje

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Vodovod in kanalizacija v Žireh hitreje in bolje

S. 1. 1. 1979 kanalizacijo in javni vodovod v Žireh prevzema v upravljanje in vzdrževanje SGP Tehnik, TOZD Komunalne dejavnosti Škofja Loka.

Že je pripravljen predlog za gradnjo nekaterih primarnih kanalov, čistilne naprave in izboljšanje oskrbe Žirov z vodo v srednjeročnem planu.

Prenos upravljanja in vzdrževanja na SGP Tehnik, TOZD Komunalne dejavnosti Škofja Loka:

Čas gradnje:

V programu je upoštevana izgradnja prve etape čistilne naprave ob Sori pod Etiketo, in sicer za 5000 E ter glavne kanale med šolo in potokom Rakulj.

Po izdelanem operativnem planu je v zaporedju predvidena gradnja glavnih kanalov: C 1 in C 2 na Polju, S kanal ob potoku Račeva do ceste Škofja Loka—Žiri—Idrija, kanal B od dograjenega kanala mimo prodajalne Alpina proti blokovni zazidavi, kanal A od čistilne naprave mimo Kladivarja in Etikete do nove stanovanjske soseske S 2 ter kanale sistema A1 in A2 za potrebe navedene soseske.

Vzporedno s tem bo tekla gradnja čistilne naprave.

Predviden tok dograditve in konec poskusnega obratovanja ČN je polletje 1980.

Gradnja uličnih kanalov in hišnih priključkov ni zajeta v tem programu. Te objekte bodo gradili občani in Krajevna skupnost oziroma organizacija združenega dela.

Za izgradnjo vodovodnega omrežja in objektov ter naprav bo treba izdelati investicijski program in posebej zagotoviti sredstva za gradnjo.

Zagotovitev finančnih sredstev za gradnjo kanalov in čistilne naprave:

V letih 1978 in 1979 KS Žiri zagotovi 5.360.000 din sredstev. Ostala potrebna sredstva za lastno udeležbo k investiciji in odplačilo anuitet za najete kredite, se zagotovi:

— iz pristojbin k primarni (glavni) kanalizaciji za priključitev na javno kanalizacijo,

— iz kanalščine in prispevka porabnikov vode in dodatnega prispevka, ki ga plačujejo ostali porabniki.

Višina pristojbin k primarni glavni kanalizaciji: leto 1979

Objekt	pristojbina
Enodružinska hiša ali vikend	8.100 din
Enota dvojčka	6.400 din
Enota vrstne hiše	4.800 din
Dodatna enota bloka	4.400 din

Industrija plača glede na letno količino porabljene vode. Občani, ki niso zavezanci plačila kanalščine od 1. januarja 1979 dalje, so v času priključitve dolžni plačati 40 % višje pristojbine.

Zbrane pristojbine se porabi za delež lastne udeležbe k investiciji in za oplačilo anuitet.

Višina kanalščine s prispevkom za občane na 1 kub. meter porabljene vode:

leto	1979	1980	1981
din/kub. m	4,40	5,00	5,40

Enaki zneski v posameznih letih veljajo tudi za občane, ki so z vodo oskrbovani iz loškega vodovoda.

Kdaj in kako graditi stranske kanale:

H gradnji uličnih kanalov kaže pristopiti takoj, ko so dograjeni glavni kanali, tako da bo v času dograditve čistilne naprave na kanalizacijo priključenih čim več odpadnih voda.

Ko bo pričela obratovati čistilna naprava, bo obvezno izključiti pretočne greznice.

Kdo bo plačeval kanalščino oz. prispevek:

Zavarovanci so porabniki vode iz javnega vodovoda na območju Žirov, Stare vasi, Do-

bračve in Nove vasi, ki gravitirajo na čistilno napravo ter vsi ostali porabniki vode, ki so priključeni na javno kanalizacijo.

Kakšna je višina pristojbin in vodarina za leto 1979:

Za stanovanjske hiše pa je pristojbina k primarnemu vodovodu 2700 din na stanovanjski objekt ter dodatno 1370 dinarjev za vsako nadaljnje stanovanje v bloku ali dvojčku oz. za vsak odštevalni vodomernik.

Za Žiri je vodarina 2,50 din, dodatno še 0,46 din prispevek za območno vodno skupnost t. j. skupaj 2,86 din za 1 kubični meter porabljene vode za občane oz. 2,95 din za 1 kubični meter za ostale porabnike vode, s tem da prispevek za Območno vodno skupnost plačujejo posebej.

Občani, ki v svojih stanovanjih nimajo vgrajenih vodomernikov, se zaračunava mesečno pavšalno na osebo:

	kub. m
— samo en iztok	2
— iztok ter WC na izpiranje	3
— iztok, WC na izpiranje in kopalnico	5
— na vsakega prašiča in drobnico po	0,5
— na glavo velike živine	2
— na avto	2

Pri individualnih stanovanjskih objektih se vodarina in kanalščina poravnava inkasantu takoj po odčitavanju vodomera oz. izračuna pavšala, ki je praviloma štirikrat letno.

Za orientacijo naj navedemo, da porabniki vode, oskrbovani iz loškega vodovoda, poleg gornje vodarine plačujejo še 1,05 din za 1 kubični meter porabljene vode kot prispevek za investicije v loški vodovod, za leto 1980 se ta prispevek dvigne na 1,70 din za 1 kubični meter in leta 1981 na 2,35 din za 1 kubični meter porabljene vode.

Kako bo v času gradnje kanalizacije:

Trasa kanalizacije poteka preko mnogih asfaltiranih cest, uvozov, ograj, škarp, vrtov, njiv in drugih površin. Poleg tega je dograjena vrsta drugih podzemnih komunalnih naprav (vodovod, elektrika, telefon itd.). Teren je delno močvirnat oz. moker, dela se bodo opravljala pretežno strojno, prostorsko pa je omejena gradnja z objekti. Delo bo težko, oči lastnikov zemljišč bodo uprte v delavce-izvajalce.

Razumemo, da človek na osebno lastnino pazi in vidi napake drugih, toda razumeti je treba, da te objekte gradimo za Žiri in bo včasih potrebno

tudi malo potrpeti. Vedeti je treba, da bo z gradnjo uličnih kanalov in hišnih priključkov, prekopano zemljišče vseh. Sedaj to zgradimo, čez leto ali dve pa bodo težave pozabljene.

V okviru možnosti bo treba po končanih delih poskušati zemljišče spraviti v prvotno stanje, z lastniki pa se sporazumno dogovoriti o povzročni škodi.

Kaj pridobimo ali zgubimo s prenosom vodovoda in kanalizacije na novega upravitelja:

Vemo, da so Žiri pozidane z individualnimi hišami na mokrem oz. zamočvirjenem terenu. Dokler ni bilo javnih vodovodov, preurejenih stanovanj s sanitarijami, problem ni bil tako očiten. Danes pa je odvajanje in čiščenje voda v Žireh najbolj problematično od vseh krajev v občini in med bolj problematičnimi v Sloveniji, saj je občasno ogroženo celo zdravje občanov.

Če ne bi prišlo do investicijskih vlaganj, s prenosom ne bi nič pridobili. Ker pa je za investicijska vlaganja pridobljenih 30.570.000 din kreditov na dolgo odplačilno dobo in z nizko obrestno mero, dograjene komunalne naprave pa bodo ostale v Žireh, ne glede na sedež upravitelja in če se upoštevamo, da v KS vseh dokumentov sami ne bi uspeli pripraviti, lahko sklepamo na pravilnost odločitve o prenosu.

Ivan KEPIC

Težave bodo, toda sodelujmo

V zvezi z gradnjo kanalizacije v Žireh smo se pogovarjali s predsednikom skupščine KS Tonetom OBLAKOM.

»Gradnja, ki je pred nami, je zelo zahtevna tudi za vse nas. Kraj bo nekaj časa razkopen, še pred tem nas čakajo dogovori, kako naj kanali tečejo. Vedeti moramo, da je v našem skupnem interesu, da dosledno upoštevamo načrt gradnje, čeprav za ceno razkopanega vrta in uničenja dolga leta negovanega cvetja ali sadja. Toda brez tega je gradnja nemogoča, zato svetujem vsem občanom, da podpremo akcijo, da bo lahko delo nemoteno steklo in bo tudi prej opravljeno.

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

S skupne seje informativne skupine in uredniškega odbora radia Žiri

TIŠINA

(Srečku Kosovelu)

Tišina.
Moj prijatelj umira.
Brez besed sem.
Nekaj bi rad povedal;
izdaval iz sebe.
Rad bi se mu nasmehnil,
rad bi ga poljubil,
rad bi šel z njim,
rad bi, rad bi...

Prijatelj ostani!

On se smehlja
in me tolaži.
Srd me obdaja
in jezen postajam.

Gospod ne kliči ga k sebi!
Mene pokliči, mene;
nerodneža, rogovileža,
prismuknjenca.

Tišina.

Vse je mirno.
Le ptica na veji
govori in čeblja.
V moji duši
pa prijatelj leži;
mrtev in nem
in lep in lep...

Prijatelj ne umri!
Sneži.

Vzela bova smuči.
Na hribu so že vsi.
Čakajo, da prideš še ti.

Tišina, tišina, tišina!
V moji duši prijatelj spi.

Franc Kopač

Še več takih prireditev

V nedeljo, 21. januarja, je smučarski klub Alpina organiziral 5. smuk za pokal Bedriha.

Rezultati so bili takile:

Mlajše ponirke

1. Adriana Burjak
2. Lili Poljanšek

Mlajši pionirji

1. Marko Kopač
2. Bojan Podobnik

Starejše pionirke

1. Mojca Podobnik
2. Beti Podobnik

Starejši pionirji

1. Robert Križnar
2. Toni Tavčar

Članice:

1. Anuška Kavčič
2. Smiljana Oblak

Mladinci

1. Marko Podobnik
2. Gorazd Justin

Člani do 35 let

1. Franci Pečelin
čas 29.48
2. Dušan Seljak

Člani do 45 let

1. Rado Podobnik
2. Ernest Kokelj

Veterani

1. Lojze Podobnik
2. Metod Erznožnik
3. Milan Podobnik

Konkurenca je bila zelo močna, proga pa dobro pripravljena. Ob tekmovalnih rezultatih, ki jih je duhovito spremljal Tone Eniko, lahko zatrdimo, da je bilo uresničeno ob podpori navdušencev in »meščanov« Bedriha – in da je bila to res prava slovenska prireditev.

Za mrliško vežico so darovali

Sindikalna
organizacija
Mizarskega
podjetja 500 din

Sodelavci
Franca Oblaka
ob smrti
njegovega očeta,
namesto venca 500 din

Ivana Primožič,
Nova vas 45 2000 din

Popravek

Za mrliško vežico so darovali.

Tiskarski škrat nam jo je v prešnji številki spet zagodel.

Meho Ikić, Jože Eniko in Zdravko Vehar po 100 din ob smrti Katarine Grošelj;

Hitropotezno prvenstvo Lojzetu Kalanu

V počastitev občinskega praznika je bilo v nedeljo, 21. januarja, tudi občinsko hitropotezno šahovsko prvenstvo.

Prvo mesto in pokal je osvojil Lojze Kalan iz Škofje Loke, drugo in

tretje mesto pa sta razdelila Jemec iz Škofje Loke in Eniko iz Žirov.

Ostali Žirovci so se uvrstili slabše. Očitno bo še treba vadbe.

Nejko Podobnik

25 let Loških razgledov

»Loški razgledi so se leta 1954 pojavili kot neposredni rezultat razgibanega družbenega dogajanja v škofjeloški občini, posebej vse bolj živahne in poglobljene dejavnosti na področju kulturnoprosvetnega in muzejskega društvenega delovanja,« je začel z orisom razvoja te svetovno znane publikacije dr. Branko Berčič, sedanjí glavni in odgovorni urednik.

Loški razgledi izhajajo enkrat letno kot domoznanski zbornik in so namenjeni pospeševanju domoznanskega poznavanja in poglobljenemu seznanjanju članov muzejskega društva in drugih z dogajanjem na loškem ozemlju, s tem da prinašajo znanstvene, poljudne in leposlovne prispevke.

Kljub temu, da gre za publikacijo ožjega področja, najdemo citate Loških razgledov v 280 tujih publikacijah.

K temu uspehu so nedvomno največ prispevali dr. Pavle Blaznik, prof. Planina in mnogi drugi, ki so visoko strokovno delo opravljali pol zastoj.

Ob jubileju je pričakovati še več pristnega in stalnega kontakta z delovnimi organizacijami in njihovimi arhivi, prav gotovo pa bi radi kaj prebrali tudi o razvoju krajevnih skupnosti in njihove samouprave.

Morda bi pobuda za osnovanje posebnih pododborov v večjih krajih v občini, ki bi bili v pomoč uredniškemu odboru, ne bila odveč.

Nejko PODOBNIK

»DELO - ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne Obutve Žiri, Stara vas 23, n.s.o., ki ima v svoji sestavi TOZD Obutev Žiri, TOZD Obutev Gorenja vas, TOZD Plastika Žiri, TOZD Prodaja Žiri in Delovno skupnost skupnih služb. Ureja ga uredniški odbor: Stane Čar, Anton Eniko, Srečko Erznožnik, Tomaž Justin, Marija Kastelec, Tončka Oblak, Marta Pivk, Anuška Kavčič – tehnični urednik, Nejko Podobnik – odgovorni urednik. Izhaja mesečno, naklada 1800 izvodov. Fotografije: Brigita Grošelj. Tisk: Gorenjski tisk, Kranj